

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Ενημερωτικό δελτίο του

Πανελληνίου Συλλόγου
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας

Ν° 30 (Περίοδος Β') Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2007

“ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ”

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση
Τεύχος 30^ο, Απρίλιος-Ιούνιος 2007

Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Εκδότης-Διευθυντής: Παντελής Λεούσης

Συντακτική Επιτροπή:

Π.Λεούσης, Ν.Καρδούλης, Α.Ιατρίδης

Διοικητικό Συμβούλιο Π.Σ.Θ.Φ.Ν. 2005-2006

Πρόεδρος: Παντελής Λεούσης
Αντιπρόεδρος: Παναγιώτης Καγκελάρης
Γεν. Γραμματέας: Νομικός Καρδούλης
Οικ. Διαχειριστής: Αλέκος Ιατρίδης
Έφορος: Ευάγγελος Ολύμπιος
Μέλη περιφέρειας:
Θανάσης Απέργης (Θεσσαλονίκη)
Αριστομένης Καλυβιώτης (Καρδίτσα)

Διεύθυνση Αλληλογραφίας
Αγίου Δημητρίου 12
14452 Μεταμόρφωση

Τηλ. & Fax: 210-2825134, 210- 6716448
e-mail: p_leoussis@hotmail.com

Υπεύθυνος τυπογραφείου:
Σπύρος Ντάβρης, “ΛΥΧΝΟΣ ΕΠΕ”

Ο Θεματικός Φιλοτελιστής
διανέμεται δωρεάν στα μέλη.
Εγγραφή Νέων Μελών € 5, Νεότητας 2 €
Ετήσια Συνδρομή € 10, Νεότητας 3 €

Ο Θεματικός φιλοτελιστής
έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο
“ΕΦΙΛΑ 2002” (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό
BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ - Contents

Γράμμα του προέδρου - Editorial	2
Δικά μας και δικά σας νέα	3-4
Philatelic news	
Η Αίγινα ήταν ιδιαίτερα προκλητική.....	5
Aegina was particularly piquant...	
Ο Ερνέστος Τσίλερ και τα έργα του (Π.Λεούση) 6-9	6-9
Ernst Ziller and his works , by P. Leoussis	
Ο πλήνιος κινέζικος στρατός (Π. Λεούση)	10-13
The earthen Chinese army , by P. Leoussis	
Ιστορική αναδρομή στις ελληνικές φιλοτελικές εκθέσεις (Ν.Καρδούλη)	14-17
History of the Hellenic Philatelic Exhibitions	
Ο Ύμνος εις την ελευθερίαν (Π. Λεούση).....	18-22
Anthem to the Freedom, the Greek N.Anthem	
Ταχυδρομικά μπουκάλια (Αβέντις Κετσιάν)	22-23
Postal bottles , by Avedis Ketchian	
Λουδοβίκος Μπράιγ (Λάκη Τσάκωνα).....	24-25
Louis Braille , by Lakis Tsakonias	
Ο Ενδυμίον	26
Endymion	
‘Αχ, αυτό το πλάνο!	27
Thematic plans	
Η διάσωση των Εβραίων της Δανίας.....	28-29
The rescue of the Danish Hebrews	
Στη Δανία όμως υπήρξαν και συνεργάτες.....	30-31
In Denmark there were also collaborators...	
Κοιλάκανθος (Π. Λεούση)	32-33
The coelacanth , by P. Leoussis	
Συλλογή “Οδύσσεια” (Luciano Calenda).....	34-41
Collection “Odyssey” , by Luciano Calenda	
Νέες εκδόσεις	42-44
New stamp issues	

THE THEMATIC PHILATELIST

Quarterly Journal

No.30, April-June 2007

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY & YOUTH

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, N. Kardoulis, A. Iatridis

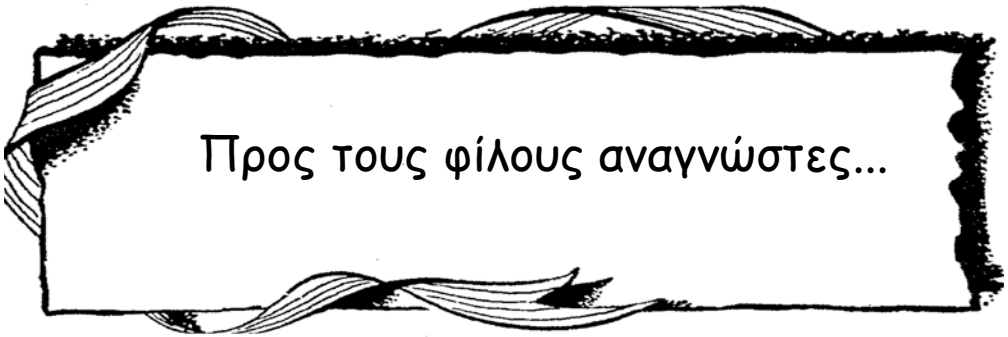
Address for correspondence: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. & Fax: 0031- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

THE THEMATIC PHILATELIST is distributed gratis to the members

Annual subscription € 10. New members' subscription € 5

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Τον τελευταίο καιρό, παρά τον καύσινα, τις πυρκαγιές και τα άλλα δυσάρεστα καιρικά φαινόμενα, ένα δροσερό, ελπιδοφόρο αεράκι φυσά στα φιλοτελικά πράγματα, κάνοντάς μας πιο αισιόδοξους, ανεβάζοντάς μας ηθικό και προσδοκίες.

Σπουδαιότερο απ' όλα τα "δροσερά" γεγονότα, ασφαλώς, η Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας και η ανάδειξη νέου Δ.Σ. Ένα ΔΣ με νέο πρόεδρο, με πολλά καινούργια πρόσωπα, με νέες καινοτόμες ιδέες και -όπως φαίνεται- με διάθεση για περισσότερη δουλειά.

Σε παρόμοιες προσπάθειες μόνο ευχές για καλή επιτυχία θα μπορούσε να δώσει κανείς, αλλά και υπόσχεση για στήριξη του προγραμματιζόμενου έργου. Χρειάζεται στήριξη από όλους μας, για να βρει η ΕΦΟ το απαραίτητο κύρος της, της αξιοπιστία της, το αληθινό προορισμό της...

Ο χορός των διεθνών εκθέσεων καλά κρατεί. Τελειώνει η μία διεθνής και αρχίζει η άλλη. Οι αιτήσεις συμμετοχής των θεματικών μας πυκνές. Όχι όμως και οι τελικές συμμετοχές. Είναι φυσικό. Οι αιτήσεις, διεθνώς, είναι πολύ περισσότερες από τις δυνατότητες φιλοξενίας εκθεμάτων των διοργανωτών. Πάντα έτσι θα γίνεται. Άλλοτε θα έχουμε συμμετοχή, σε πλήρη "απαρτία" των διεθνών θεματικών εκθετών μας, άλλοτε θα μας αντιπροσωπεύει μόνο ένας, όπως συνέβη στην πρόσφατη έκθεση της Αγίας Πετρούπολης, ή και κανένας, όπως στη HUNFILA 2007 της Βουδαπέστης τον προσεχή Σεπτέμβριο.

Η -έστω ανεπίσημη ακόμα- αναγγελία της έκθεσης που προγραμματίζουν από κοινού οι Φ.Ε.Πατρών με την Φ.Ε.Αθηνών για τον επόμενο χρόνο αποτελεί επίσης σημαντικό γεγονός. Ο σπόρος της "Καρδίτσας" φαίνεται πως βλασταίνει και αναπτύσσεται θαυμάσια, βρίσκοντας πρόσφορο έδαφος σε συλλόγους και άτομα που αγαπούν το φιλοτελισμό και προσπαθούν γι' αυτόν.

Πάντως, για φέτος, το πιο σημαντικό εκθεσιακό γεγονός θα είναι επίσης η μεγάλη διαβαλκανική φιλοτελική γιορτή της Κωνσταντινούπολης, η έκθεση "BALKANFILA 2007" του προσεχή Οκτώβρη, η οποία -σύμφωνα με πληροφορίες- θα φιλοξενήσει όλα τα εκθέματα που υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής. Έχει όμως ένα πρόσθετο, ιδιαίτερο, πρωτότυπο όσο και χαρμόσυνο χαρακτηριστικό: Με πρωτοβουλία της ΕΦΟ, διοργανώνεται εκδρομή στην Πόλη, την περίοδο της έκθεσης. Όσοι τυχεροί θα λάβουν μέρος σ' αυτή θα απολαύσουν μία πολυεθνή φιλοτελική-εκθεσιακή πανδαισία, θα αποκομίσουν τη χρήσιμη εμπειρία με τη μελέτη τόσων εκθεμάτων, θα χαρούν τις ομορφιές και τα μνημεία της "Βασιλεύουσας" συντροφιά με τους φίλους φιλοτελιστές συνεκδρομείς, αλλά και θα γευτούν αυθεντικά ταγιάου κιοζού, χανούμ μπουρέκ, μπακλαβά και τα ..."συμπαρμαρτούντα" που - πώς να το κάνουμε;- οι ανατολικοί γείτονές μας φτιάχνουν υπέροχα!

Όσοι πιστοί προσέλθετε!

Καλό καλοκαίρι...

Ο πρόεδρος

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΝΕΑ!

Φιλοτελικά πένθη

Ο ελληνικός φιλοτελικός κόσμος απώλεσε πρόσφατα έναν από τους πιο άξιους εργάτες του. Ο Ιωάννης Γουγούλας, επί πολλά χρόνια πρόεδρος της Φιλοτελικής Εταιρείας Λέσβου, εκδότης του μαχητικού περιοδικού Φιλοτελική Λέσβος και δραστήριος φιλοτελιστής, έφυγε από τη ζωή στις 12 Απριλίου 2007.

Το ΔΣ του Συλλόγου μας εκφράζει θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του εκλιπόντος και στη φίλη Φιλοτελική Εταιρεία Λέσβου.

ΕΦΟ: Γενική Συνέλευση και Αρχαιρεσίες

Στις 22 Απριλίου 2007 διεξήχθη η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας, η οποία περιλάμβανε και αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. για την διετία 2007-2008.

Στη Γενική Συνέλευση εκπροσωπήθηκαν μόνο 17 σωματεία από τα 36 που ανήκουν στις τάξεις της, αριθμός που δεν ήταν αρκετός για να συζητηθεί η προταθείσα από το απερχόμενο ΔΣ αλλαγή του Καταστατικού.

Το ψηφοδέλτιο των αρχαιρεσιών περιλάμβανε μόνο εννέα υποψηφίους αντί των δεκαεσσάρων που προβλέπονται από το καταστατικό ώστε το ΔΣ να θεωρείται πλήρες (έντεκα τακτικοί και τρεις αναπληρωματικοί).

Μετά από τις νόμιμες και καταστατικές διαδικασίες, το νέο ΔΣ διαμορφώθηκε ως εξής:

Αντώνης Βιρβίλης Πρόεδρος
Μιχάλης Τσιρώνης Αντιπρόεδρος
Παντελής Λεούσης Γεν. Γραμματέας
Παναγιώτης Καγκελάρης Ειδ. Γραμματέας
Βασίλειος Αποστολόπουλος Ταμίας
Ιωακείμ Χαλβατζιδόπουλος Έφορος
Ανάργυρος Μέγας, Μέλος
Φώτιος Πετρόπουλος, Μέλος
Κώστας Χαζάπης, Μέλος

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή εξελέγησαν οι Σπύρος Κλίτφελ και Κωνσταντίνος Κορρές.

Κατά την πρώτη συνεδρίαση του νέου ΔΣ της ΕΦΟ αποφασίστηκε η άμεση προκήρυξη έκτακτης Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό θέμα

συμπληρωματικές αρχαιρεσίες για την εκλογή των συμβούλων που λείπουν. Αυτές πραγματοποιήθηκαν την 24^η Ιουνίου στο Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο και εξελέγησαν οι εξής:

Από το κέντρο, Βασίλειος Πετρόχειλος, με αναπληρωματικό τον Αλέξανδρο Ιατρίδη

Από την περιφέρεια, Νικόλαος Καρανικόλας (Φ. Ε. Δωδεκανήσου), με αναπληρωματικό τον Δημήτριο Μεντεσιδη (Φ. Ε. Κοζάνης).

Η Φ. Ε. Αγρινίου, νέο υποψήφιο μέλος στην ΕΦΟ

Με ιδιαίτερη χαρά πληροφορηθήκαμε ότι η Φιλοτελική Εταιρεία Αγρινίου υπέβαλε αίτηση επανένταξης στην ΕΦΟ. Η παραπάνω εταιρεία ήταν παλιό μέλος της ΕΦΟ και έχει ιδρυθεί το 1972. Μετά από μια μακρά περίοδο αδράνειας, ανασυντάχτηκε πρόσφατα και από τις 27 Νοεμβρίου 2006 έχει νέο ΔΣ που αποτελείται από τους:

Δημάδη Χαράλαμπο, Πρόεδρος.
Γρηγορόπουλο Βασίλειο, Αντιπρόεδρος
Εταίκη Χρήστο, Γ. Γραμματέας.
Γραβάνη Νίκη, Ταμίας.
Σκαρμούτσο Ιωάννη, Μέλος.

Ο Σύλλογός μας συγχαίρει την Φ. Ε. Αγρινίου για την επαναδραστηριοποίησή της και της εύχεται μακροήμερευση και επιτυχίες. Θα βρισκόμαστε πάντα στη διάθεσή του ΔΣ της για κάθε δυνατή βοήθεια και συνεργασία.

Νέος αντιπρόσωπος των Κυπριακών Ταχυδρομείων στην Ελλάδα

Από τον Αύγουστο του 2006, νέος επίσημος αντιπρόσωπος των Κυπριακών Ταχυδρομείων στην Ελλάδα είναι το "Collector's Shop", οδός Σταδίου 30, στη γνωστή Στοά Ορφανίδου.

Όλα τα γραμματόσημα που βρίσκονται σε κυκλοφορία στην Κύπρο πωλούνται στο ανωτέρω κατάστημα στην ονομαστική τους τιμή. Πωλούνται επίσης και όλα τα άλλα κυπριακά φιλοτελικά προϊόντα.

Νέα Διοικητικά Συμβούλια

• Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη μετά τις αρχαιρεσίες της 13^{ης} Φεβρουαρίου 2007 στη Φιλοτελική Εταιρεία Δράμας, συστάθηκε σε σώμα ως εξής:

Κάζης Αθανάσιος, Πρόεδρος.
Αλατζάς Ιωάννης, Αντιπρόεδρος.
Βαβουλίδης Μιχαήλ, Γ. Γραμματέας.
Μαργιορίδης Βασίλειος, Ταμίας
Κιόρογλου Σάββας, Μέλος.
Αποστολίδης Ιωάννης, Μέλος
Καριοφυλλίδης Αχιλλέας, Μέλος

• Κατά τις αρχαιρεσίες που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Απριλίου 2007 στη Φιλοτελική Εταιρεία Κοζάνης, εξελέγη νέο Δ.Σ., το οποίο έγινε σώμα ως εξής:

Ρεπανάς Νικόλαος, Πρόεδρος.
Μεντεσιδης Δημήτριος, Αντιπρόεδρος.
Παπαγεωργίου Χρυσάνθη, Γ. Γραμ/τέας
Διαμαντίδης Γεώργιος, Ταμίας.
Χρυσανίδης Ιωάννης, Μέλος.
Μπέσιου Μάγδα, Μέλος
Μεντεσιδου Έλενα, Μέλος

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή εξελέγη ο Σταύρος Ιωαννίδης.

• Στις 15 Απριλίου 2007 η Φιλοτελική Εταιρεία Δωδεκανήσου πραγματοποίησε την ετήσια Γενική της Συνέλευση, η οποία περιλάμβανε και αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. Μετά τη σύστασή του σε σώμα, αυτό διαμορφώθηκε ως εξής:

Καρανικόλας Νικόλαος, Πρόεδρος.
Κουλουμπής Φραγκίσκος, Αντ/δρος.
Ζαχαρίου Βασίλειος, Γ. Γραμματέας.
Γαανούρης Βασίλειος, Ταμίας
Αναμουρλής Χαράλαμπος, Μέλος.
Νικολίτσης Γεώργιος, Μέλος
Φωτεινός Αθανάσιος, Μέλος

Ο Σύλλογός μας συγχαίρει τα νέα ΔΣ των φίλων Εταιρειών για την εκλογή τους και εύχεται σε όλους από καρδιάς καλή δουλειά και επιτυχίες.

Φιλοτελική έκθεση στη Δράμα

Η δραστήρια Φιλοτελική Εταιρεία Δράμας, συμμετέχοντας στους εορτασμούς των ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ 2007 για την επέτειο απελευθέρωσης της πόλης της Δράμας κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους, οργάνωσε την 6^η (μη συναγωνιστική) Φιλοτελική Έκθεση, στην αίθουσα του Ξενοδοχείου "Εμπορικό".

Η έκθεση είχε διάρκεια από 27 Ιουνίου έως 1 Ιουλίου και έλαβαν μέρος σε αυτή εννέα εκθέτες, οι τέσσερες από τους οποίους παρουσίασαν

φιλοτελικές συλλογές, ενώ ένας παρουσίασε έκθεμα με τις δραστηριότητες του Συλλόγου. Οι υπόλοιποι εξέθεσαν συλλογές άλλων συλλεκτικών αντικειμένων.

Ελληνικές συμμετοχές στη φιλοτελική έκθεση HUNFILA 2007

Έγινε μόλις γνωστό ότι στην προσεχή διεθνή φιλοτελική έκθεση HUNFILA 2007 της Ουγγαρίας εγκρίθηκαν και θα συμμετάσχουν οι εξής:

Αλέξιος Παπαδόπουλος, *Βρετανικό ταχυδρομείο του Λεβάν 1857-1923*,

Θεομαρέτης Γεώργιος, *Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλονίκης*

Μυλωνάκης Μανόλης, *Ταχυδρομική Ιστορία Κρήτης*

Πάσχος Φιλώτας, *Το ταχυδρομικό γραφείο της πόλης μου Θεσσαλονίκης 1912-1923*

Κεραμιδόγλου Φώτης, *Χαρτόσημα Θράκης*
Πάσχος Αθανάσιος, *Έλεγχος συναλλάγματος στη Θεσσαλονίκη*

Αρβανίτης Θωμάς, *Ελληνική Ταχυδρομική Υπηρεσία 1828-1861*

Βραβεύσεις στη St Petersburg 2007

Στην παγκόσμια έκθεση που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στην ομώνυμη πόλη της Ρωσίας, οι Έλληνες εκθέτες τιμήθηκαν με τις ακόλουθες διακρίσεις:

Γ. Σπάρης, *Αναμνηστική σειρά των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων 1896*, Χρυσό (92),

Μ. Μαυρίδης, *Ολυμπιακή έκδοση 1896*, Μεγάλο Επίχρυσο (88),

Μ. Μυλωνάκης, *Ταχυδρομική ιστορία Κρήτης*, Μ.Επίχρυσο (88),

Φ. Πάσχος (Νεότητα) *Η ταχυδρομική ιστορία της πόλης μου Θεσσαλονίκης*, Μ. Επίχρυσο (88),

ΕΦΕ, περιοδικό *Φιλοτέλεια*, Μ. Επίχρυσο (88),

Αλ. Παπαδόπουλος, *Βρετανικό ταχυδρομείο του Λεβάν 1857-1923*, Μ. Επίχρυσο (87),

Α. Βιρβίλης (ΦΦ), *Εγχειρίδιο του ελληνικού φιλοτελισμού*, Μ. Επίχρυσο (85),

Γ. Νταής (ΦΦ) 82, *Οι σφραγίδες της Αθήνας*, Επίχρυσο (85),

Π. Καγκελάρης, *Αίγυπτος και Παγκόσμιο Προσκοπικό Κίνημα*, Μ. Αργυρό (78 και 77, αντίστοιχα),

Δ. Σπάρης (ενός πλαισίου), *Οι πρώτες σιδηροδρομικές σφραγίδες της Ελλάδος*, Χαλκό (65).

Στην διεθνή Επιτροπή Ελλανοδικών συμμετείχε και ο Μ. Τσιρώνης.

Η Αίγινα ήταν ιδιαίτερα προκλητική...

Όταν ο Δίας-αετός άρπαζε την πανέμορφη Αίγινα στη φλογερή φτερωτή αγκαλιά του με σκοπό τα συνήθη “περεταίρω”, δεν μπορούσε ασφαλώς να φανταστεί ότι αυτή του η ενέργεια θα κινούσε το ενδιαφέρον ακόμα και των ...Γαλλικών Ταχυδρομείων. Μερικούς αιώνες μετά (;) τη θεϊκή αυτή ενέργεια, ελήφθη η γαλλική απόφαση για

Όταν του κοινοποιήθηκε η απορριπτική απόφαση, ο ταλαντούχος καλλιτέχνης αναγκάστηκε να διαφοροποιήσει το έργο του. Η λύση που επέλεξε ήταν να αλλάξει τη στάση της Αίγινας, έτσι, ώστε να μην είναι “αμιγώς” ερωτική και οι πανέμορφοι γλουτοί της να μην είναι τόσο ...καραμπινάτοι!

Το αποτέλεσμα αυτή τη φορά κρίθηκε λιγότε-

την έκδοση ενός σχετικού αεροπορικού γραμματόσημου. Η φιλοτέχνησή του ανατέθηκε στο γνωστό Γάλλο καλλιτέχνη Pierre Gardon, δημιουργό πολλών άλλων πανέμορφων γραμματοσήμων.

Ο Gardon τέθηκε αμέσως επί το έργον και σε λίγο παρουσίασε την απεικόνιση του αρχαιοελληνικού μύθου στο εικονιζόμενο υπογεγραμμένο δοκίμιο. Πρόκειται για το πρωτότυπο, έγχρωμο δοκίμιο, ζωγραφισμένο από το ίδιο το χέρι του Gardon. Ταυτόχρονα κατασκευάστηκαν και τα πρώτα δοκίμια χρώματος (Εικ. 1^η και 2^η εκ των άνω).

Όμως ήταν άλλες εποχές. Βρισκόμαστε στα 1947 και η έννοια περί ασέμνου είναι ακόμα πολύ διαφορετική από τη σημερινή. Οι εντεταλμένοι για την επιλογή το απέρριψαν, ως προκλητικό για τα χρηστά ήθη της τότε γαλλικής κοινωνίας.

ρο προκλητικό και έγινε αμέσως αποδεκτό (Εικ. 4).

Ιδού λοιπόν ένα κομμάτι πραγματικά χρήσιμο σε μια θεματική συλλογή σχετικού θέματος, παρόλο που δεν είναι το τελικό δοκίμιο. Η περιληπτική αφήγηση της περιπέτειας αυτής της έκδοσης, γραμμένη σαν υπότιτλος κάτω από το απορριφθέν δοκίμιο, αλλά και με την παρουσία των υπολοίπων ντοκουμέντων της σειράς, θα συνέβαλε στο να πειστούν και οι πιο δύσπιστοι κριτές ότι κάναμε αρκετή έρευνα, ότι είμαστε καλά μελετημένοι...

Giorgio Leccese
Από το *Notiziario Tematico del CIFT*
Ελληνικό κείμενο Π. Λεούση

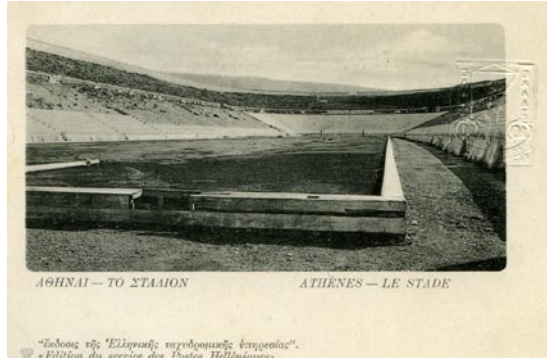
Ο Ερνέστος Τσίλερ και τα έργα του

του Παντελή Λεούση

Περιδιαβαίνοντας κανείς τους δρόμους της Αθήνας, πολλά από τα κτήρια που θα του κάνουν εντύπωση, ίσως τα περισσότερα, είναι έργα του Ερνέστου Τσίλερ. Το αστικό τοπίο της Αθήνας, του Πειραιά, αλλά και πολλών ακόμη πόλεων, διακοσμήθηκε με μεγαλόπρεπα

κτήρια, που υπερβαίνουν τα 500, χάρη στην ικανότητα, στο ταλέντο και στην εργατικότητα αυτού του σπουδαίου αρχιτέκτονα, που αγάπησε την Ελλάδα, έζησε, παντρεύτηκε, πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του και πέθανε σ' αυτήν.

Ο Ernst Moritz Theodor Ziller, όπως είναι το πλήρες όνομά του, γεννήθηκε το 1837 στο Oberloessnitz της Σαξονίας. Γιος αρχιτέκτονα, με τρία αδέρφια επίσης αρχιτέκτονες, ήταν μάλλον φυσικό να ακολουθήσει τον ίδιο οικογενειακό δρόμο. Τελείωσε την Βασιλική Σχολή της Αρχιτεκτονικής του Πολυτεχνείου της Δρέσδης το 1858, ενώ, ήδη από φοιτητής, εργάστηκε για ένα διάστημα στη Βιέννη, στο γραφείο του Δανού αρχιτέκτονα Θεόφιλου Χάνσεν, του ανθρώπου που ανέδειξε το ταλέντο του. Η γνω-

ΑΘΗΝΑΙ — ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ ATHÈNES — LE STADE

“Επίσημο της ‘Ελληνικής ταχυδρομικής επιτηρείας’.
© «Edition du service des Postes Helleniques».

Ο Τσίλερ αποκάλυψε το αρχαίο στάδιο της Αθήνας (Μονόφυλλο Ταχ. Υπηρεσίας του 1901)

ριμία μαζί του καθόρισε αποφασιστικά την καριέρα του (Ο Χάνσεν είχε από το 1846 ανοίξει αρχιτεκτονικό γραφείο στη Βιέννη και είχε συνάψει στενή φιλία με τον μεγάλο εθνικό ευεργέτη, βαρόνο Γεώργιο Σίνα).

Λίγα χρόνια αργότερα, το 1861, ο Χάνσεν ανακοίνωσε στον Τσίλερ ότι

είχε εξασφαλιστεί το οικοπέδο για την οικοδόμηση της Ακαδημίας Αθηνών και του ζητούσε να έρθει στην Αθήνα ως εκπρόσωπός του για να αναλάβει την επίβλεψη της κατασκευής της. Ο Τσίλερ ήρθε αμέσως στην Ελλάδα και ενώ επέβλεπε τα έργα της Ακαδημίας Αθηνών - τα σχέδια δουλεύονταν στη Βιέννη, στο γραφείο του Χάνσεν -, σταδιακά οργάνωνε το δικό του γραφείο.

Μετά την έξωση του Όθωνα (1862), τα έργα στην Ακαδημία διακόπηκαν και ο Τσίλερ επέστρεψε για ένα μικρό διάστημα στη Βιέννη. Επανήλθε το 1868 και το 1872 διορίστηκε καθηγητής στο Σχολείο των Τεχνών, πρόδρομο του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Ήταν άνθρωπος οραματιστής, φιλομαθής, τολμηρός, επίμονος, με αυτοπεποίθηση στο

ΑΘΗΝΑΙ — ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ATHÈNES — LE THEATRE MUNICIPAL

“Επίσημο της ‘Ελληνικής ταχυδρομικής επιτηρείας’.
© «Edition du service des Postes Helleniques».

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ

LE PALAIS DES POSTES À ATHÈNES

“Επίσημο της ‘Ελληνικής ταχυδρομικής επιτηρείας’.
© «Edition du service des Postes Helleniques».

Δύο κτήρια, στολίδια της Αθήνας. Το πρώτο, το Δημοτικό Θέατρο, καταδαφίστηκε το 1936 για να κτιστεί στη θέση του άλλο που δεν έγινε ποτέ. Το δεύτερο, το ιστορικό Μέγαρο Μελά, ήταν για χρόνια το Κεντρικό Ταχυδρομείο των Αθηνών. Τώρα ανήκει στην Εθνική Τράπεζα.

Η Αβερύφειος Στρατιωτική Σχολή (Διοικητήριο της Σχολής Ευελπίδων, σήμερα Σχολή Εθνικής Άμυνας), έργο του Τσίλερ, σε γραμματόσημο και μονόφυλλο του 1901.

κριτήριο του. Στα πρώτα χρόνια της παραμονής του στη χώρα περιόδευσε την Ελλάδα για να γνωρίσει τους αρχαιολογικούς της θησαυρούς. Έφθασε μέχρι τα τότε βόρεια σύνορά μας, κρατώντας σημειώσεις, σχεδιάζοντας, παρατηρώντας. Σαν λάτρης της αρχαιολογίας, καταγίνηκε και με ανασκαφές, με σπουδαιότερη αυτή στην περιοχή του Παναθηναϊκού Σταδίου, όπου έφερε στο φως αξιόλογα ευρήματα και αποκάλυψε το **αρχαίο στάδιο**, γεγονός που τον έκανε αμέσως γνωστό και προκάλεσε τη φιλία του βασιλέα Γεωργίου Α'.

Ο Τσίλερ είχε ταυτόχρονα και αξιόλογο συγγραφικό έργο. Ακολουθώντας το παράδειγμα των άλλων ξένων συγχρόνων του αρχιτεκτόνων, μελέτησε τα αρχαία μνημεία κι έγραψε αξιόλογες αρχαιολογικές μελέτες για τον Παρθενώνα και το Παναθηναϊκό Στάδιο.

Παρά τις δύσκολες συνθήκες που επικρατούσαν στην Αθήνα της εποχής και τις δυσκολίες στις μετακινήσεις στη χώρα –δεν είχαν ακόμα αρχίσει το εκσυγχρονιστικό έργο του Χαριλάου Τρικούπη-, ο Τσίλερ έκανε την Αθήνα, την Ελλάδα, σπίτι του. Σημαντικό ρόλο θα πρέπει να έπαιξε και ο ευτυχισμένος γάμος του με την Ελληνίδα Σοφία Δούδου, που γνώρισε στη Βιέννη. Η Σοφία ήταν καλλιεργημένο άτο-

μο, με πολύ καλή μόρφωση και άριστη πιανίστα. Μαζί της έκανε πέντε παιδιά και έζησαν ήρεμη οικογενειακή ζωή.

Η εδώ παρουσία του Τσίλερ συνέπεσε με μία εποχή που όλα άλλαζαν με ταχείς ρυθμούς, ιδιαίτερα στην αρχιτεκτονική έκφραση του νέου αστισμού, την οποία, εν τέλει, αυτός ενσάρκωσε. Καθώς εντάχτηκε γρήγορα στην κοινωνική ζωή της Αθήνας, έκανε πολλές γνωριμίες και ήρθε γρήγορα η αναγνώριση. Οι προτάσεις για την κατασκευή νέων έργων έρχονταν η μία μετά την άλλη. Βέβαια, σπουδαίο ρόλο στην καθιέρωσή του έπαιξε η εύνοια του βασιλέως και η ανάθεση σε αυτόν της μελέτης των θερρινών ανακτόρων του Τατοΐου, των Πεταλιών και, αργότερα, του ανακτόρου του Διαδόχου. Η ενέργεια του βασιλέως προσέλκυσε, όπως ήταν φυσικό, πλήθος μεγαλοαστών που του ανέθεσαν τα μέγαρά τους ή τις εξοχικές τους επαύλεις, όπως οι Σλήμαν, Σταθάτος, Πεσματζόγλου, Θων, Συγγρός κ.α. Αλλά και τα δημόσια έργα, δημοτικά κτήρια και οι ναοί κράτησαν σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς του. Είναι τόσο μεγάλος ο αριθμός των έργων του Τσίλερ, ώστε μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει ακόμα δυνατή η πλήρης καταγραφή τους.

Ιδού μερικά από τα σπουδαιότερα έργα του:

Στο κέντρο

Δύο επίσης ιστορικά κτήρια που σχεδίασε ο Τσίλερ, με διαφορετική μοίρα το καθένα: Αριστερά και στη μέση το παλιό Δημαρχείο του Πειραιά, γνωστό και σαν “ρολόι”, που έπεσε θύμα του “εξωραισμού” της πόλης. Δεξιά το σπίτι του Σλήμαν, το περίφημο “Λιού Μέλαθρον”, όπου σήμερα στεγάζεται το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών

- **Μέγαρο Ερρίκου Σλήμαν** (Ιλίου Μέλαθρον) (1878-1881, σήμερα Νομισματικό Μουσείο Αθηνών)

- Βασιλικό Θέατρο (1895-1901, σήμερα Εθνικό Θέατρο)

- **Δημοτικό Θέατρο Αθηνών** (κατεδ. το 1938)

- Μέγαρο Σταθάτου (1895)

- Έπαυλη του Ανδρέα Συγγρού (1872-1873, τώρα Υπουργείο Εξωτερικών)

- Έπαυλη Νικολάου Θων

- Η πρώτη βασιλική έπαυλη στο Τατόι (1872-74, καταστράφηκε από πυρκαγιά το 1916)

- **Μέγαρο Μελά** (για χρόνια στεγαζόταν το Κεντρικό Ταχυδρομείο της Αθήνας. Σήμερα ανήκει στην Εθνική Τράπεζα)

- Ναός Αγίου Λουκά Πατησίων

- **Διοικητήριο της Σχολής Ευελπίδων** (1889, σήμερα Σχολή Εθνικής Άμυνας)

- Το Παλαιό Χημείο (1887)

- Ορφανοτροφείο Χατζηκώνστα (κατεδαφίστηκε το 1963),

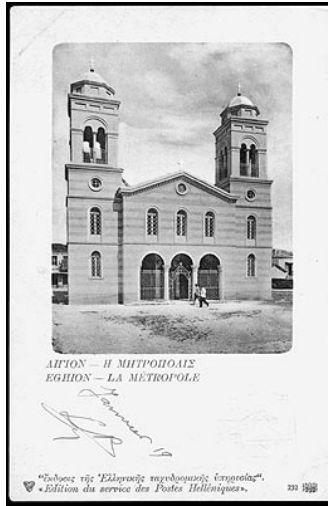
- Συναυλία Τσίλερ στην Καστέλλα (το μεγαλύτερο μέρος της έχει κατεδαφιστεί)

- Πολλές επαύλεις στην Κηφισιά

- Πολλά αστικά μέγαρα, κτίρια γραφείων και η πρώτη μεγάλη πολυκατοικία, Ηρώδου Αττικού και Κηφισίας (τότε).

Στην περιφέρεια:

- **Δημοτικό Θέατρο Πάτρας**

Παναγία η Φανερωμένη, Μητροπολιτικός ναός του Αίγιου

Το Δημοτικό Θέατρο Πατρών "Απόλλων" σε δύο αναμνηστικές σφραγιδές

"Απόλλων" (1872, λειτουργεί μέχρι σήμερα)

- Δημοτικό Θέατρο Ζακύνθου (καταστράφηκε από τον σεισμό του 1953)

- **Δημαρχείο Ερμούπολης Σύρου** (1876-1891) (σε λειτουργία μέχρι σήμερα)

- Μουσείο της Ολυμπίας

- **Δημαρχείο του Πύργου** (σε λειτουργία μέχρι σήμερα)

- Αγορά του Πύργου

- Δημοτική Αγορά Αίγιου (1890, σήμερα Αρχαιολογικό Μουσείο Αίγιου)

- **Ναός της Παναγίας Φανερωμένης** στο Αίγιο

- Ναός Εισοδείων της Θεοτόκου,

- Ναός Αγίου Ανδρέα, Αίγιο

- Παναρκαδικό Νοσοκομείο "Ευαγγελίστρια" (νυν Αρχαιολογικό Μουσείο Τρίπολης)

- Αρχαιολογικό Μουσείο Μήλου (1870)

- **Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στη Θεσσαλονίκη** (1894, σήμερα Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα)

- Παρθεναγωγείο και Δημαρχείο Γυθείου

Το σπίτι του Τσίλερ υπάρχει ακόμη. Βρίσκεται στην οδό Μαυρομιχάλη, κοντά στην Ακαδημία. Πουλήθηκε στον τραπεζίτη Διονύσιο Α. Λοβέρδο λίγο μετά το 1900, όταν ο Τσίλερ βρέθηκε σε οικονομική ανάγκη λόγω μιας αποτυχημένης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αργότερα άνοιξε νέο γραφείο στη γωνία των οδών Κανάρη και Σόλωνος.

Το πανέμορφο Δημαρχείο της Σύρου, στολίδι της πόλης, ένα από τα ωραιότερα έργα του Τσίλερ στην περιφέρεια

Αλλά και στην κατασκευή των δύο από τα τρία μεγάρα της "αρχιτεκτονικής τριλογίας" Ακαδημία Αθηνών, Εθνική Βιβλιοθήκη (το τρίτο είναι το Καποδιστριακό

Ελληνικό Γενικό Προξενείο στη Θεσσαλονίκη (Σήμερα Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα)

Πανεπιστήμιο) που σχεδίασε ο φίλος και δάσκαλός του Θεόφιλος Χάνσεν, η συμβολή του Τσίλερ δεν ήταν μικρή. Νέος ακόμα, επέβλεψε στην εκτέλεση των σχεδίων και έδωσε επιτόπιες λύσεις, όπου όποτε χρειάστηκε.

Το κτήριο της Ακαδημίας θεωρείται ως το

Δύο θαυμάσια αρχιτεκτονήματα του Θ. Χάνσεν: Η Εθνική Βιβλιοθήκη και η Ακαδημία Αθηνών, την αρχιτεκτονική επίβλεψη των οποίων είχε ο Τσίλερ

σημαντικότερο έργο του Χάνσεν και, σύμφωνα με τη γνώμη των ειδικών, το ωραιότερο νεοκλασικό οικοδόμημα του κόσμου. Ο ίδιος μάλιστα ο Τσίλερ, στις 20 Μαρτίου 1887, ως πληρεξούσιος των κληρονόμων του ευεργέτου Σίμωνος Σίνα, ήταν αυτό που παρέδωσε στον τότε Πρωθυπουργό Χαρίλαο Τρικούπη το μέγαρο της αποκαλούμενης τότε "Σιναιάς Ακαδημίας".

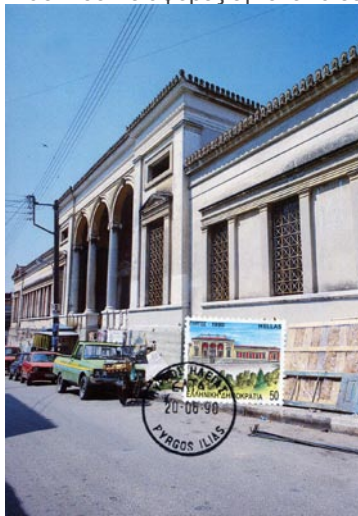
Ο Τσίλερ αποτελεί για τη νεοελληνική αρχιτεκτονική ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο. Το σπουδαίο αρχιτεκτονικό του έργο χαρακτη-

ρίζεται από δημιουργική πνοή και από αίσθηση καλλιτεχνικής ελευθερίας. Η αρχιτεκτονική του αποτελεί κράμα αθηναϊκού κλασικισμού και ευρωπαϊκού ρομαντισμού. Η πρόσμιξη τους δημιούργησε κτίρια υψηλής αισθητικής που συνένωναν τον ελληνικό κλασικισμό με αναγεννησιακά στοιχεία και εξυπηρέτησαν τις ιδεολογικές ανάγκες της τότε ελληνικής κοινωνίας. Ο Τσίλερ επισημοποίησε την σύνδεση της Αναγέννησης με την Αρχαιότητα, με διακριτές εκλεκτικιστικές τάσεις όπως την εφάρμοσε πρώτος ο δάσκαλός του Θεόφιλος Χάνσεν. Ο Τσίλερ αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση.

Στην αρχιτεκτονική των δημόσιων κτηρίων επέμεινε περισσότερο στη διατήρηση του ελληνικού πνεύματος του κλασικισμού, στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική προσπάθησε να διαφυλάξει τη βυζαντινή παράδοση, ενώ, αντίθετα, στις ιδιωτικές κατοικίες το στυλ του αθηναϊκού νεοκλασικισμού κυριαρχεί στο έργο του, φθάνοντας σε πολλές περιπτώσεις μέχρι και το ρομαντισμό. Υπήρξε αναμφισβήτητα ο αρχιτέκτονας που σφράγισε την αρχιτεκτονική της περιόδου του Βασιλέως Γεωργίου Α'. Η πολύχρονη και έντονη παρουσία του επέδρασε σημαντικά στη νεοελληνική αρχιτεκτονική και ο ίδιος με τα έργα του κατόρθωσε να φέρει την περίοδο του νεοκλασικισμού έως τις πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα.

Πηγές:

Διαδίκτυο - διάφορες εγκυκοπαίδειες

Το Δημαρχείο του Πύργου, έργο και αυτό του Τσίλερ, που παραμένει πάντα σε χρήση και κοσμεί την πόλη

Ο πήλινος, μεταθανάτιος στρατός του αυτοκράτορα Κιν Σι Χουάνγκ

Ένα παλαιό κινεζικό ρητό λέει, “μεταχειριστείτε το θάνατο ως ζωή.” Επειδή ο θάνατος θεωρείτο ως επέκταση της ζωής, οι Κινέζοι κυβερνήτες εφαρμόζαν τη ρήση αυτή με πολύ σοβαρότητα, όπως εξάλλου οι αρχαίοι Αιγύπτιοι, αλλά και άλλοι λαοί. Φρόντιζαν οι τάφοι τους να είναι πλουσιοπάροχα

εφοδιασμένοι με πιάτα, τρόφιμα, μετάξι και μουσικά όργανα, χωρίς να στερούνται τη μεταθανάτια συντροφιά των συζύγων, υπαλλήλων και κατοικίδιων ζώων, που θάβονταν μαζί με τον αυτοκράτορα, συχνά ακόμα και ζωντανοί.

Στην επαρχία Λιντόνγκ, 35 χιλιόμετρα ανατολικά της πόλης Ξί'αν, ανακαλύφθηκε ένα όρυγμα που περιείχε έναν

ολόκληρο στρατό, οπλισμένο και πανέτοιμο για τη μάχη. Ένα στρατό που “στρατολογήθηκε” ειδικά για το ταφικό σύμπλεγμα του πρώτου αυτοκράτορα της Κίνας Κιν Σι Χουάνγκ (260-210 π.Χ.).

Ο Κιν Σι Χουάνγκ ήταν βασιλιάς του κινεζικού κρατιδίου Κιν. Περνώντας δια πυρός και σιδήρου τα έξι άλλα κινεζικά κράτη της εποχής (230-221 π.Χ.), συνένωσε την Κίνα σε ενιαίο κράτος και την κυβέρνησε υπό τον τίτλο Πρώτος Αυτοκράτωρ (Χουανγκντί). Η Κίνα, υπό τη νέα της μορφή, έμελλε να παραμείνει έτσι ενωμένη επί δύο χιλιετίες, χωρίς διακοπή.

Παρά την τυραννική και αυταρχική του διακυβέρνηση, ο Σι Χουάνγκ υπήρξε μεγάλος μεταρρυθμιστής. Οι ικανότητές του μετέτρεψαν την Κίνα σε μεγάλη αυτοκρατορία. Με τη συμβολή του πρωθυπουργού του Λι Σι, διαίρεσε τη χώρα σε 36 διοικητικά νομαρχιακά διαμερίσματα, τυποποίησε το κινεζικό νόμισμα και τη γραφή, κωδικοποίησε τη νομοθεσία, δημιούργησε ενιαίο σύστημα μέτρων και σταθμών, έκανε σπουδαία δημόσια έργα και ήταν αυτός που εμπνεύστηκε

και δημιούργησε το Μέγα Σινικό Τείχος. Για πολλούς ιστορικούς, ο Κιν Σι Χουάνγκ θεωρείται ως ο πατέρας της κινεζικής ιστορίας.

Το μασωλείο του αυτοκράτορα βρέθηκε την άνοιξη του 1974 στο κρατίδιο Λιντόνγκ της επαρχίας Σαανξί, 35 χιλμ δυτικά της πόλης Ξί'αν. Στο

ανατολικό μέρος του ανακαλύφθηκαν οι πρώτοι πολεμιστές από τερακότα και το Δεκέμβρη του 1980, δυτικά του τάφου, βρέθηκαν δύο άμαξες με άλογα από πηλό.

Ο κύριος τάφος που περιέχει τον αυτοκράτορα και που δεν έχει ακόμα ανοιχτεί, λέγεται ότι είχε σφραγιστεί με τη βοήθεια λειωμένου χαλκού. Υπάρχουν σοβαρά στοιχεία

Πήλινοι στρατιώτες, όπως βρέθηκαν παραταγμένοι στο πρώτο από τα τέσσερα ορύγματα που ανασκάφηκαν

Πήλινοι στρατιώτες, όπως βρέθηκαν παραταγμένοι στο πρώτο από τα τέσσερα ορύγματα που ανασκάφηκαν

που δίνουν ελπίδες ότι παραμένει άθικτος.

Μια μαγνητική ανίχνευση της περιοχής αποκάλυψε ότι στον κλειστό τάφο βρίσκεται ένας μεγάλος αριθμός νομισμάτων, δημιουργώντας την εικασία ότι το βασιλικό θησαυροφυλάκιο θάφτηκε μαζί με τον αυτοκράτορα. Οι μαγνητικές σαρώσεις του εδάφους επάνω στον τάφο έχουν επίσης αποκαλύψει ασυνήθιστα υψηλές συγκεντρώσεις υδραργύρου, προσθέτοντας περαιτέρω στην αξιοπιστία της περιγραφής του Σίμα Κιαν.

Μέχρι τώρα, μόνο ένα πέμπτο των 51 τ. μιλίων της αρχαιολογικής αυτής περιοχής έχει αποκαλυφθεί. Πρόκειται για κολοσσιαίο εγχείρημα, με τεράστιες οικονομικές απαιτήσεις και ανάγκη μεγάλης επιστημονικής τεχνογνωσίας και ανεπτυγμένης τεχνολογίας. Υπάρχουν πολλά φθαρτά στοιχεία στο μαυσωλείο, όπως το μετάξι και το ξύλο, που έχουν παραμείνει μέσα εκεί για σχεδόν δύο χιλιετίες. Είναι ευνόητη η προσοχή που πρέπει να επιδειχθεί και οι, κατ' ανάγκη, αργοί ρυθμοί του εγχειρήματος. Οι κινεζικοί αρχαιολόγοι είναι λεπτολόγοι και υπομονε-

τικοί στην εργασία τους.

Όλα τα στρατεύματα στα ορύγματα αντιπροσωπεύουν και αναπαριστούν την πραγματική αυτοκρατορική φρου-

ρά, όπως ήταν παραταγμένη στα χρόνια της βασιλείας του (221-210 π.Χ.). Ανθρωποει και άλογα είναι σε πλήρη εξάρτηση και σε παράταξη μάχης.

Βρέθηκαν τέσσερα κοιλώ-

ματα-ορύγματα με ευρήματα. Το πρώτο και μεγαλύτερο έχει έκταση σχεδόν τεσσάρων στρεμμάτων, βάθος 5 μ, με 11 παράλληλους διαδρόμους και 9 κεκλιμένες ράμπες πρόσβασης στις πλευρές. Περιείχε στρατιώτες, όλων των ειδικοτήτων, όπως τοξότες, ηνίοχους, οπλίτες ή άοπλους στρατιώτες, σε διάφορους σχηματισμούς, με εμπροσθοφυλακή, κύρια δύναμη, πλάγιες και οπίσθιες φρουρές. Σύνολο 6.000 ανδρών! Υπήρχαν επίσης έξι ιππήλατα ξύλινα άρματα με τους ηνίοχους τους. Τα άλογα είχαν περίπου 1.5 μ. ύψος και 2 μ. μήκος.

Το δεύτερο, που απείχε 20 μίλια από το πρώτο, περιείχε 80 άρματα, 300 άλογα, ομάδες υποστηρίξης που τις αποτελούσαν τέσσερις ομάδες τοξοτών, πεζικού, βαλιστών, και ιππικού. Οι ιππείς βρίσκονται όρθιοι, δίπλα και αριστερά από τα άλογα, σε στάση αναμονής. Όλος ο στρατός βρισκόταν σε παραδοσιακό κινεζικό στρατιωτικό σχηματισμό, γνωστό ως "ομόκεντρη επέκταση", κατά τον οποίο οι στρατιώτες είναι έτοιμοι να αγωνιστούν ομαδικά ή ανεξάρτητα.

Το τρίτο κοίλωμα, εμβαδού 520 τ. μ., ανακαλύφθηκε μόλις το 1977. Μέχρι τώρα έχουν αποκαλυφθεί 68 αγάλματα, τα περισσότερα από τα οποία είναι αξιωματικοί, καθώς και ένα άρμα που σύρεται από

Δύο τύποι αμαξών που βρέθηκαν στο μαυσωλείο του Κινέζου αυτοκράτορα

Οι κομμώσεις των στρατιωτών διαφέρουν η μία από την άλλη

τέσσερα άλογα. Σύμφωνα με ιστορικούς και αρχαιολόγους, αυτό το τρίτο κοίλωμα είναι το αρχηγείο, του οποίου όμως ο διοικητής δεν έχει ακόμα βρεθεί.

Το τέταρτο κοίλωμα βρέθηκε κενό, πιθανώς επειδή ο αυτοκράτορας πέθανε ξαφνικά, το 210 π.Χ., και δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει τη διάταξη του μεταθανάτιου στρατού του.

Υπάρχουν πολλές ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες – που δεν είναι δυνατό να παρουσιαστούν στο παρόν άρθρο – σχετικά με την κατασκευή των ορυγμάτων που φιλοξένησαν τα στρατεύματα, τα “επώνυμα” υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για το δάπεδο (μέχρι τα τούβλα έφεραν τα ονόματα των κατασκευαστών τους, ώστε να τιμωρηθούν αν η ποιότητα δεν ήταν καλή), τα ξύλινα υποστυλώματα και τη στέγη, τα υλικά που στρώθηκαν πάνω από αυτή για τη μόνωση από την υγρασία. Εντούτοις, παρά τις

αυστηρές προδιαγραφές της κατασκευής κάποιες φθορές δεν αποφευχθήκαν. Ο χρόνος έχει πάντα τη δική του δυναμική...

Οι κορμοί των στρατιω-

τών δημιουργήθηκαν αρχικά από μια σειρά καλουπιών αργίλου. Τα προσωπικά ή στρατιωτικά χαρακτηριστικά τους εξατομικεύθηκαν από το χέρι των καλλιτεχνών κατόπιν. Δεν υπάρχουν ούτε δύο στρατιώτες ακριβώς ίδιοι, κάτι που

προκαλεί τον παγκόσμιο θαυμασμό. Ακόμα και οι τρόποι κόμμωσης των πολεμιστών είναι διαφορετικοί. Υπάρχουν μάλιστα, σε μερικούς από αυτούς, τα τυπικά φυλετικά χαρακτηριστικά των διαφόρων μειονοτήτων που συμμετείχαν στην αυτοκρατορική φρουρά, δηλαδή των φυλών You, Jia, Shen, Tian, Guo, Feng, Riand, και Mu.

Κάθε άτομο πλάστηκε αρχικά με σταθερά πόδια και έναν κοίλο κορμό. Τα πέλματα συνδέθηκαν με πλίνθους αργίλου και στηρίχτηκαν στο κεραμωμένο πάτωμα, το οποίο ακόμα μοιάζει με σύγχρονο πεζοδρόμιο. Οι στρατιώτες οπλίστηκαν με λόγχες χαλκού, τόξα και βέλη.

Όμως, λίγο μετά τον ενταφιασμό των πηλινών στρατιωτών, στην Κίνα έγινε μια επανάσταση. Οι επαναστάτες έσπασαν τους υπόγειους θαλάμους και αφαίρεσαν τα όπλα.

Οι ιππείς βρέθηκαν παραταγμένοι δίπλα και μπρος από τα άλογά τους

Μετά το πλάσιμο των στρατιωτών από άργιλο, ενώ αυτός ήταν ακόμα μαλακός, φιλοτεχνήθηκαν το πρόσωπο και τα ενδύματα. Τα πρόσθετα τμήματα, όπως τα αυτιά, οι γενειάδες κλπ. ήταν σχηματιστημένα χωριστά και προστέθηκαν αργότερα. Μόλις ομάδες στρατιωτών ήταν έτοιμες, ψήνονταν στη φωτιά και χρωματίζονταν με φυτικές χρωστικές ουσίες, σε δύο κύριους τύπους χρωματισμών: 1. κόκκινα παλτά με ανοικτού μπλε γιακάδες και μανσέτες, πανοπλίες καφέ, με κόκκινα ή ανοικτού πράσινου καρφιά και πορτοκαλί κορδόνια. 2. χιτώνες φωτεινού πράσινου χρώματος, πανοπλία

μαύρη, πορφυρό κολάρο και μανσέτες, παντελόνια σκούρο μπλε. Τα παπούτσια ήταν μαύρα με πορτοκαλί κορδόνια. Είχαν ακόμη χρυσά κουμπιά, πορφυρές ζώνες και κίτρινες πόρτες. Δυστυχώς πολλά από τα χρώματα έχουν ξεθωριάσει ή φθαρεί.

Αν και ο ξηρός καιρός της Κίνας έχει προφυλάξει από τη διάβρωση πολεμιστές και άλογα, μόλις άνοιξαν οι τάφοι τίποτα δεν μπορούσε να τους προστατεύσει. Οι λαμπεροί στρατιώτες και τα άλογα γίνονταν γρήγορα θαμποί. Με τη συνεργασία Κινέζων και Γερμανών επιστημόνων μελετήθηκε το φαινόμενο, ανακαλύφθηκε

η χημική σύνθεση της χρωστικής ουσίας που είχε χρησιμοποιηθεί και αναπτύχθηκε ένα επίστρωμα που προστατεύει την τερακότα και διατηρεί τα αυθεντικά χρώματα.

Εκατομμύρια επισκεπτών θαυμάζουν κάθε χρόνο τους πλήθινους στρατιώτες, αποφέροντας στην κινέζικη οικονομία δισεκατομμύρια δολάρια. Όμως τη παρουσία τους, σε συνδυασμό με τις μη ικανοποιητικές συνθήκες έκθεσης των αγαλμάτων, προκαλούν ανεπανόρθωτες φθορές σε πολλά από αυτά.

Οι ανασκαφές έχουν πολύ δρόμο να διανύσουν ακόμα. Αλλά το μεγάλο αναμενόμενο εύρημα είναι ο τάφος του αυτοκράτορα Κιν Σι Χουάνγκ. Με αυτό θα δοθούν πολλές ιστορικές απαντήσεις σχετικά με τη μακρινή, όσο και σπουδαία, περίοδο της 29χρονης βασιλείας του.

Παντελής Λεούσης
Πηγή: Διαδίκτυο

Πανοραμική άποψη του παραταγμένου "στρατού, όπως βρέθηκε σε δύο από τα ορύγματα

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις

Από το Νομικό Καρδούλη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ “ΕΘΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ”

Χίος , 25 Μαρτίου - 4 Απριλίου 1986

Διοργανώθηκε στο Φουαγιέ του Ομηρείου Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Χίου, από τη Φιλοτελική Εταιρεία Χίου, με προβλεπόμενο χρόνο λειτουργίας της από 25 έως 30 Μαρτίου 1986. Η πραγματοποίηση, όμως, συνεδρίων στο Ομήρειο οδήγησε τους οργανωτές στην παράταση της λειτουργίας της μέχρι τις 4 Απριλίου 1986.

Οι συλλογές των εκθετών Θ. Καρακατσάνη, Αδάμ και Παντ. Σαλιάρη, Κων. Μιχαλινού, Ιωάννη Καράλη, Αντ. Χατζηγεωργίου και Νικ. Σιδεράτου, τοποθετήθηκαν σε τέσσερις διπλές υάλινες προθήκες που διέθεσε το Ομήρειο Πνευματικό Κέντρο, το οποίο και κάλυψε κατά το πλείστον τα έξοδα διοργάνωσης της έκθεσης. Οι εκθέτες Αδάμ και Παντελής Σαλιάρης παρουσίασαν εκθέματα σχετικά με τους αγώνες του Έθνους που αφορούσαν αντικείμενα της εποχής 1921 και 1912 -εποχής απελευθέρωσης της Νήσου Χίου-, φωτογραφίες, σπάνια βιβλία κ.α.

Ο Διευθυντής του εν λόγω Πνευματικού Κέντρου φιλοτέχνησε την αφίσα της έκθεσης και (έγραψε τα σχετικά με την έκθεση κείμενα που δημοσιεύτηκαν στο πρόγραμμα του Ομηρείου) έδωσε δημοσιεύσεις για την έκθεση στο πρόγραμμα του Ομηρείου.

Η Φ.Ε. Χίου χορήγησε στους εκθέτες αναμνηστικό δίπλωμα συμμετοχής που φιλοτέχνησε ο Αδαμάντιος Σαλιάρης.

Αναμνηστικοί φάκελοι δεν κυκλοφόρησαν.

9^η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ Ψυχικό 16 – 20 Απριλίου 1986

Φιλοξενήθηκε από 16 μέχρι 20 Απριλίου 1986 στην αίθουσα της Βιβλιοθήκης του Κολεγίου Αθηνών (Ψυχικό). Την διοργάνωσε ο Φιλοτελικός Όμιλος Κολεγίου Αθηνών, έλαβαν μέρος 25 εκθέτες – μαθητές με 28 θεματικές συλλογές και για την ανάρτησή τους χρησιμοποιήθηκαν 78 πλαίσια που διέθεσε ο ΕΛΤΑ. Η Έκθεση είχε συναγωνιστικό χαρακτήρα. Οι ανωτέρω εκθέτες προέρχονταν από τα ακόλουθα Σχολεία: 2^ο Βύρωνα, 190 Αθηνών, Κολέγιο Αθηνών, Ανατόλια Θεσσαλονίκης, 3^ο Μυτιλήνης, 20^ο Υμηττού, Πετρούπολης, 7^ο Περιστερίου, 2^ο Παλαιού Φαλήρου, 1^ο Θεσσαλονίκης, 36^ο Αθηνών, 21^ο Αθηνών, 21^ο Περιστερίου και Σχολή Ζηρίδη. Το Γυμνάσιο Υμηττού μετείχε στην εκτός συναγωνισμού κατηγορία με ομαδικό έκθεμα.

Τα εγκαίνια της έκθεσης έγιναν στις 16 Απριλίου 1986, μέρα Τετάρτη και ώρα 7.30, παρουσία εκπροσώπων του ΕΛΤΑ, της Φ.Ε.Π. και των ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ, καθηγητών του Κολεγίου Αθηνών, μαθητών των σχολείων και πολλών φιλοτελιστών. Η Ελλανόδικος Επιτροπή, την οποία αποτελούσαν οι κ.κ. Άγγελος Παπαϊωάννου, Α. Καμπάνης και Μάνος Αναγνώστου, απένειμε στις 20 Απριλίου, ημέρα Κυριακή και ώρα 4.30, τα βραβεία στους διακριθέντες εκθέτες, τα οποία ήταν τα ακόλουθα:

ΕΠΙΧΡΥΣΟ + Ειδικό δώρο στον Μιχάλη Ιακωβίδη (Κολεγίου) και στην Δανάη Καρατάσαλη (12^ο Αθηνών). ΕΠΙΧΡΥΣΟ στον Όμηρο Ζαχαριάδη (2^ο Βύρωνα).

ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΓΥΡΟ στους Όμηρο Ζαχαριάδη (2^ο Βύρωνα), Αναστ. Περράκη (Κολεγίου) και Άννα Κακαριάδη (Πετρούπολης).

ΑΡΓΥΡΟ στους Μιχάλη Βαίτη (3^ο Μυτιλή-

νης), Χρ. Κίτσο (2^ο Υμηττού), Γιώργο Καβίρη (2^ο Π. Φαλήρου), Ιωάννη Βεϊσάκη (7^ο Περιστερίου), Αλεξάνδρα Μπεργιοπούλου (36^ο Αθηνών), Αίγλη Καρατάσαλη (21^ο Αθηνών), Ισμήνη Ζαχαριάδη (Ζηρίδη) και Πάτρα Σουρή (21^ο Περιστερίου).

ΕΠΑΡΓΥΡΟ στους Άννα Διαμαντίδου (Ανατόλια), Βασ. Τσακίρακη (3^ο Μυτιλήνης), Χρ. Κίτσο (2^ο Υμηττού), Ελένη Ιωαννίδου (7^ο Περιστερίου), Αντ. Κεραμιδά (2^ο Υμηττού), Σπύρο Κουρούκλη (2^ο Υμηττού), Αίγλη Καρατάσαλη (21^ο Αθηνών), Θωμαΐτσα Παχή (21^ο Περιστερίου), Μαριάνθη Κοζπάνη (21^ο Περιστερίου) και Πατελή Ζήνδρο (21^ο Περιστερίου).

ΧΑΛΚΙΝΟ στους Φώτη Ντούλο (Κολεγίου), Σταυρούλα Λαγογιάννη (21^ο Περιστερίου) και Αθαν. Μαρίνο (21^ο Περιστερίου).

Μετά την απονομή των βραβείων έγινε συζήτηση με θέμα "ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΤΗ-

έχουν διακριθεί σε Πανελλήνιες, Βαλκανικές και Διεθνείς εκθέσεις γραμματοσήμων στην κατηγορία Νεότητας (μαθήτριες Α. Διαμαντίδη, Δ. Καρατάσαλη, Αλ. Μπεργιοπούλου) και θα διαρκέσει μέχρι την Κυριακή 20.4.86.

Στην τελετή των βραβεύσεων, η οποία θα γίνει το απόγευμα της Κυριακής στις 4.30, μετά την απονομή των τιμητικών διακρίσεων, θα επακολουθήσει ανοικτή συζήτηση με θέμα "Ο φιλοτελισμός Νεότητας", στην οποία οι διοργανωτές προσκαλούν κάθε ενδιαφερόμενο. Τα ΕΛΤΑ, που βοήθησαν για μια ακόμη φορά τον δραστήριο και δημιουργικό φιλοτελικό όμιλο του Κολλεγίου Αθηνών, χρησιμοποίησαν από το ταχυδρομικό γραφείο Ψυχικού, όπως και τα προηγούμενα χρόνια άλλωστε, ειδική αναμνηστική σφραγίδα αφιερωμένη στην έκθεση.

**ΔΙΜΕΡΗΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΚΑΡΤΩΝ ΜΑΞΙΜΟΥΜ
ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ
Αθήνα 16 -22 Μαΐου 1986**

ΤΑ" στην οποία έλαβαν μέρος οι κ.κ. Άγγελος Παπαϊωάννου και Μάνος Αναγνώστου, Πρόεδρος και Γενικός Γραμματέας της Ε.Φ.Ο., Αντώνης Βιρβίλης Πρόεδρος της Ε.Φ.Ε., Γεώργιος Μπαλλής και Άλκης Καλογεράς, Πρόεδρος και Γενικός Γραμματέας της Φ.Ε.Π., Εκπρόσωποι του Φιλοτελικού Ομίλου Κολλεγίου Αθηνών και φιλοτελιστές με ειδικές γνώσεις στις συλλογές Νεότητας. Από το Ταχυδρομικό Γραφείο Ψυχικού χρησιμοποιήθηκε ειδική αναμνηστική σφραγίδα με την οποία σφραγίστηκαν 500 εικονογραφημένοι φάκελοι, τους οποίους οι οργανωτές διέθεταν αντί 100 δραχμών τον καθένα.

Η εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ στις 17 Απριλίου 1986 έγραφε:

Με την παρουσία εκπροσώπων των Ελληνικών Ταχυδρομείων, της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας και των φιλοτελικών συλλόγων της Αθήνας πραγματοποιήθηκαν με ευτυχία χθες το απόγευμα τα εγκαίνια της 9^{ης} Πανελλήνιας Διασχολικής Εκθέσεως Γραμματοσήμου που οργάνωσε ο Φιλοτελικός Όμιλος του Κολλεγίου Αθηνών στο κτήριο της βιβλιοθήκης του σχολείου. Η έκθεση περιλαμβάνει εκθέματα των μαθητών και μαθητριών από πολλά σχολεία της χώρας, μεταξύ των οποίων είναι και αρκετά που

Σε ανταπόδοση παρόμοιας Φιλοτελικής εκδήλωσης στο Μπάρι της Ιταλίας το 1985, την οποία είχε διοργανώσει η Associazione Italiana di Maximafilia (Ιταλική Εταιρεία Μαξιμαφιλίας), πραγματοποιήθηκε Διμερής Φιλοτελική Έκθεση Καρτών Μάξιμουμ ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ, με την φροντίδα της Ένωσης Ελλήνων Συλλεκτών

Καρτών Μάξιμουμ. Η έκθεση διήρκεσε από 16 μέχρι 22 Μαΐου 1986 και στεγάστηκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων. Ήταν αφιερωμένη στο Διεθνές Έτος Ειρήνης 1986 και στα 80 χρόνια της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 1896, είχε την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων, την αρωγή των Ελληνικών Ταχυδρομείων και την συμπαραστάση της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας.

Την Οργανωτική Επιτροπή αποτέλεσαν οι

Μαργαρίτα Κοτοπούλη (Πρόεδρος), Παναγιώτης Ιωαννίδης (Αντιπρόεδρος), Νομικός Καρδούλης (Γραμματέας), Παναγιώτης Γεωργίτσος (Ταμίας) και Άννα Θεοδωρέλου (Μέλος). Στην Ελλανόδοκο Επιτροπή συμμετείχαν οι Λουϊτζι Μορέρα (Ιταλία), Αλέκος Κοτοπούλης (Ελλάδα) και Βαλέριο Νεάγκα (Ρουμανία), ο οποίος αντικαταστάθηκε τελικά από τον Αντρέ Σαντέρς (Βέλγιο).

Στην κατηγορία Συναγωνισμού έλαβαν μέρος 24 συνολικά συλλογές (12 Ελληνικές και 12 Ιταλικές), καθώς και 6 συλλογές κατηγορίας Νεότητας, ενώ στην κατηγορία εκτός συναγωνισμού μετείχαν 5 Ελληνικές συλλογές. Την έκθεση εγκαινίασε στις 7 μ.μ. της 16^{ης} Μαΐου 1986 ο Δήμαρχος Δημήτρης Μπέης, παρουσία του αντιπροσώπου των Ηνωμένων Εθνών κ. Γεωργίου Καραφωτιά, του συμβούλου Φιλοτελισμού ΕΛΤΑ κ. Μωυσή Κωνσταντίνη, του Προέδρου της ΕΦΟ κ. Άγγελου Παπαιωάννου, Διευθυντικών Στελεχών του ΕΛΤΑ, εκπροσώπων των Δ.Σ. των Φιλοτελικών Σωματείων ΕΦΕ, ΦΕΑ, ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ, ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΛΛΕΚΤΩΝ και πλήθους φιλοτελιστών.

Κατά την επταήμερη διάρκεια της Έκθεσης έλαβαν χώρα οι ακόλουθες εκδηλώσεις: α) το Σάββατο 17/5/1986, επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο, β) την Κυριακή 18/5/1986, ξενάγηση των ξένων εκθετών και επισκεπτών στο χώρο της Ακρόπολης, γ) την Δευτέρα 19/5/1986, δεξίωση Ελλήνων και Ιταλών εκθετών από το Δήμαρχο Αθηναίων στο Παλαιό Δημαρχείο και το απόγευμα εκδρομή στο Σούνιο, δ) το πρωί της Τρίτης 20/5/1986, επίσκεψη στο Βυζαντινό Μουσείο και Μουσείο Μπενάκη και το βράδυ της ίδιας ημέρας παράθεση του δείπνου των βραβεύσεων, ε) το πρωί της Τετάρτης 21/5/1985 επίσκεψη στο Μουσείο Γουλανδρή και το απόγευμα περίπατος στα δρομάκια της Πλάκας και στ) την Πέμπτη 22/5/1986 άνοδος στο Λυκαβητό, όπου στο Ξενοδοχείο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ, μέσα σε εγκάρδια και χαρούμενη ατμόσφαιρα, δόθηκε το βράδυ της 20^{ης} Μαΐου το δείπνο των βραβεύσεων και ακολούθησε η βράβευση των διακριθέντων εκθετών με τα εξής μετάλλια:

ΜΕΓΑΛΟ ΕΠΙΧΡΥΣΟ: Πότζα Τζ. (Ιταλία)+ Ειδικό βραβείο

ΕΠΙΧΡΥΣΟ στους Έλληνες Αντώνη Χαλκιαδάκη (+ Ειδικό βραβείο), Γεώργιο Καράτσαλη, Παντελή Λεούση και στους Ιταλούς Θέκλα Περούσι, Λ. Ρίγκι, Β. Σικουτέλα (και οι τρεις + Ειδί-

κό βραβείο), Λ. Σανγκουανέτι, Φρ. Ντι Πομπέο, Μ. Τζορτζίνι.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΓΥΡΟ στους Έλληνες Δέσπ. Μπεργιοπούλου, Α. Αρτεμιάδη, Ν. Λάχανο, Φ. Βατικιώτου (και οι τέσσερες + Ειδικό βραβείο), Κώστα Κονταξή, Μιχάλη Γρυπάρη, Β. Μήτο, και στους Ιταλούς Μ. Βακάρι, Μ. Μάστρο (και οι δύο + Ειδικό βραβείο), Τσ. Ριάλντι.

ΑΡΓΥΡΟ στους Έλληνες Στ. Τανιώνο, Σπ. Χονδρογιάννη και στους Ιταλούς Ρ. Μασάτζα, Φρ. Φρόσαλι.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ:

ΑΡΓΥΡΟ + Ειδικό βραβείο στη Δανάη Καρατάση.

ΕΠΑΡΓΥΡΟ + Ειδικό βραβείο στους Γ. Βαζιριαντζίκη και Γ. Σκληρό

ΧΑΛΚΙΝΟ + Ειδικό βραβείο στους Εφρ. Μήττου, Στάθη Καλογιότα, Παν. Μήττο.

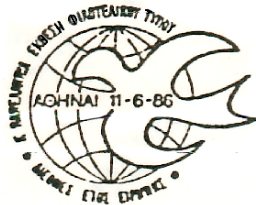
Στον εκθεσιακό χώρο λειτούργησε Ταχυδρομικό Γραφείο στο οποίο χρησιμοποιήθηκαν δύο ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες αφιερωμένες η πρώτη, στις 17 Μαΐου, στην Ελλάδα και η δεύτερη, στις 20 Μαΐου, στην Ιταλία. Σημειώνουμε, ότι η αναμνηστική σφραγίδα που χρησιμοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 1986 (ΗΜΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑΣ), έφερε ημερομηνία "17 ΜΑΪΟΥ 1985" αντί της ορθής "17 ΜΑΪΟΥ 1986", από λάθος που έγινε κατά το στάδιο κατασκευής της. Όλα τα αντικείμενα που σφραγίστηκαν στο προσωρινό Ταχ. Γραφείο του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Αθηναίων στις 17/5/1986, καθώς και τα αναμνηστικά αντικείμενα που εκτύπωσε και κυκλοφόρησε η Οργανωτική Επιτροπή με την ευκαιρία της Έκθεσης, φέρουν το παραπάνω λανθασμένο αποτύπωμα, διότι και μετά την ανακάλυψη του λάθους, περί την 11^η ώρα της 17/5/1986, η αρμόδια Υπηρεσία του ΕΛΤΑ δεν προέβη στη διόρθωσή του.

Στις 17 και 20/5/1986, σε ανάμνηση της Έκθεσης, κυκλοφόρησαν από την Οργανωτική Επιτροπή 250 εικονογραφημένοι αναμνηστικοί φάκελοι και 250 κάρτες μάξιμουμ για κάθε ημέρα, με αποτύπωμα των παραπάνω δύο ειδί-

κών αναμνηστικών σφραγίδων, που πωλούντο αντί 50 δραχμών ο φάκελος και 100 δραχμών η κάρτα. Κυκλοφόρησαν επίσης, πολύ πριν την έναρξη λειτουργίας της έκθεσης, αυτοκόλλητες βινιέτες αφιερωμένες στο γεγονός.

Η έκθεση καλύφθηκε τηλεοπτικά από την EPT 2

Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΑΘΗΝΑ 6 – 15 Ιουνίου 1986

Με πρωτοβουλία της Φιλοτελικής Εταιρείας Αθηνών πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα Έκθεση Φιλοτελικής Φιλολογίας, με τον τίτλο "Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ", η οποία στεγάστηκε στην αίθουσα του Φιλολογικού Συλλόγου ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ, είχε την αιγίδα της Ελληνικής Φιλοτελικής

Ομοσπονδίας και την ηθική και υλική συμπαράσταση του Οργανισμού των Ελληνικών Ταχυδρομείων. Ήταν αφιερωμένη στο Διεθνές Έτος Ειρήνης.

Την Οργανωτική Επιτροπή αποτέλεσαν οι Θεόδωρος Καλκάνης (Επίτιμος Πρόεδρος), Κώστας Σφήκας (Πρόεδρος), Νίκος Μπεργιόπουλος (Αντιπρόεδρος), Νομικός Καρδούλης (Γραμματέας), Δημ. Δημητρίου (Οικονομικός Διαχειριστής), Στέλιος Δουδούμης και Δημήτριος Σκίντζης (Μέλη).

Την Ελλανόδοκο Επιτροπή αποτέλεσαν οι Άγγελος Παπαϊωάννου, Μωυσής Κωνσταντίνης και Αντώνης Βιρβίλης.

Στην τάξη Συναγωνισμού έλαβαν μέρος 47 εκθέτες με 62 εκθέματα, από τα οποία τα 31 στην κατηγορία των Εγχειριδίων-Ειδικών Μελετών, τα 4 στην κατηγορία των Γενικών Καταλόγων, 14 στην κατηγορία των Φιλοτελικών Περιοδικών και τα 13 στην κατηγορία της Αρθρογραφίας στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο. Στην τάξη εκτός Συναγωνισμού συμμετείχαν 32 εκθέτες με 173 Εγχειρίδια, Ειδικές Μελέτες και Έρευνες, 33 Καταλόγους Γραμματοσήμων και Σφραγίδων κ.α., 36 Περιοδικά, 23 Άρθρα και 12 άλλα διάφορα εκθέματα. Από τους 79 συνολικά εκθέτες, οι 5 ήταν αλλοδαποί.

Για την τοποθέτηση των εκθεμάτων χρησιμοποιήθηκαν 40 πλαίσια ανάρτησης συλλογών γραμματοσήμων που διέθεσε ο ΕΛΤΑ και 8 ειδικές βιτρίνες που διέθεσε η Πανελλήνια Νομισματική Ένωση.

Το μέγεθος του ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε από μέρους των Μαζικών Μέσων Ενημέρωσης, φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα, στον οποίο περιλαμβάνονται κατά χρονολογική σειρά οι σχετικές με την εκδήλωση αυτή δημοσιεύσεις στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο της Αθήνας και της περιφέρειας:

17/1/1986 "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ", 8/2/1986 "ΤΑ ΝΕΑ", 14/2/1986 "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ", 18/2/1986 "ΕΘΝΟΣ", 18/2/1986 "ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ", 19/2/1986 "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ", 19/2/1986 "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", 20/2/1986 "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", 22/2/1986 "ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ", 23/2/1986 "ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ", 25/2/1986 "ΜΠΑΛΛΑ", 27/2/1986 "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", 29/2/1986 "ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ", 5/3/1986 "ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ", 7/3/1986 "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ", 7/3/1986 "ΕΣΤΙΑ", 8/3/1986 "ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ", 8/3/1986 "ΕΞΠΡΕΣ", 13/3/1986 "ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ (Περιοδικό)".

Ύμνος εις την Ελευθερίαν

Ήταν μια ηλιόλουστη μέρα του Μαΐου του 1823. Ο Διονύσιος Σολωμός βρισκόταν στη Ζάκυνθο, προσκεκλημένος του επιστήθιου φίλου του Λουδοβίκου Στράνη. Η θέα από το λόφο του κτήματος του ευκατάστατου Ζακύνθιου ήταν μαγευτική. Ο ποιητής, έχοντας φορτισμένη την ψυχή του από τα γεγονότα της ελληνικής Επανάστασης που δύο χρόνια πριν είχε ξεσπάσει, από τις επιτυχίες αλλά και τις θυσίες των συμπατριωτών του Ελλήνων, βρισκόταν σε δημιουργική ένταση. Η σκέψη του τον τελευταίο καιρό κυριαρχείτο από την ιδέα της συγγραφής ενός ποιήματος που να εκφράζει την ελληνική ψυχή, τους πόθους του λαού μας, τις προσδοκίες του, τα παράπονα προς τους ισχυρούς που είτε αδιαφορούσαν για την τύχη του είτε έβαζαν εμπόδια στην προσπάθεια των Ελλήνων για την ποθητή ελευθερία.

Οι συνθήκες για να κάνει πράξη τις σκέψεις του ήταν ιδανικές. Το γαλήνιο τοπίο, η ηρεμία της εξοχής, η ησυχία που κυριαρχούσε παντού, η μαγιάτικη ομορφιά...

Ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν άρχισε να γράφεται γρήγορα. Οι πολυάριθμες στροφές

Ο Μάντζαρς, ...καμαρώνει μόνος, χάρη στην μεσολάβηση ενός απροσδόκητου ντεκαλκέ!

του διαδέχονταν η μία την άλλη, με έμπνευση και ταχύτητα. Οι εικόνες της ελληνικής ιστορίας, από τα πολύ παλιά χρόνια μέχρι

Ο Σολωμός και άποψη του ζακυνθινού τοπίου, όπου εμνεύστηκε τον Ύμνο

εκείνων των ημερών, περνούσαν σαν οράματα στη μνήμη του ποιητή, μετουσιώνονταν σε έμμετρο λόγο, γίνονταν σίχοι και συμπλήρωναν το έργο που έμελλε να μείνει σαν το πιο σπουδαίο σύμβολο της ελληνικής ψυχής, των ελληνικών αγώνων για την ανεξαρτησία, της λευτεριάς, της δικαιοσύνης...

Η προσπάθεια δεν κράτησε πολύ. Μόλις ένα μήνα. Έγιναν οι απαραίτητες διορθώσεις, το διάβασε στην οικογένεια του

φίλου του Λουδοβίκου, ικανοποιήθηκε από το αποτέλεσμα και σε λίγους μήνες ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν, έργο που συνδυάζει στοιχεία από τον ρομαντισμό αλλά και τον κλασικισμό, στάλθηκε στο Μεσολόγγι για εκτύπωση.

Ο Νικόλαος Χαλικιόπουλος Μάντζαρς, ο Κερκυραίος "μουσικοδιδάσκαλος του γένους" -όπως έχει αποκληθεί-, είχε ήδη μελοποιήσει σολωμική ποίηση. Θαυμαστής και λάτρης του Σολωμού, από τις αρχές του 1929 άρχισε να τον απασχολεί δημιουργικά ο Ύμνος εις την Ελευθερία, σε σημείο που δεν αρκέστηκε σε μία μόνο μελοποίηση. Η πρώτη, η περισσότερο "λαϊκότροπη", η οποία και παρέμεινε γνωστή μέχρι σήμερα ως ο Εθνικός Ύμνος της Ελλάδας, χρονολογείται από τα 1829-30, ενώ η δεύτερη έγινε στα 1837. Ακολούθησε και τρίτη το 1839-40, αλλά και μία τέταρτη, το Δεκέμβριο του 1844, που ήταν αφιέρωση του συνθέτη στον βα-

Φάκελος ΠΗΚ, συστημένος, ταξιδεμένος στην Αίγυπτο.

Ο Όθων απλώς βράβευσε τους δημιουργούς, ενώ ο Γεώργιος Α΄ τον καθιέρωσε σαν επίσημο εθνικό ύμνο

σιλιά του νεοσυσταθέντος Ελληνικού Κράτους, Όθωνα, και πρέπει να συνδέεται τόσο με το συμβολισμό που είχε η ίδρυση του μικροσκοπικού Ελληνικού Κράτους για τους υπό Βρετανική "Προστασία" Επτανήσιους, όσο και με τα γεγονότα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843.

Από τότε ο Ύμνος ακουγόταν τακτικά σε εθνικές γιορτές, αλλά και στα σπίτια των Κερκυραίων αστών. Στην αρχή, μάλιστα, οι κάτοικοι των Ιονίων θεωρούσαν τον Ύμνο εις την Ελευθερία σαν άτυπο ύμνο της Επτανήσου.

Μετά την αφιέρωση του Μάντζαρου, ο Όθων τον επιβράβευσε, απονέμοντάς του τον Αργυρό Σταυρό του Τάγματος του Σωτήρα (Ιούνιος 1845). Τίμησε επίσης και τον Σολωμό με τον Χρυσό Σταυρό του ίδιου Τάγματος (1849). Το έργο διαδόθηκε γρήγορα ως "θούριος", αλλά ο Όθων δεν τον υιοθέτησε ως επίσημο εθνικό ύμνο.

Το 1961, ο τότε υπουργός Στρατιωτικών παρήγγειλε στον Μάντζαρο να επανεξετάσει το έργο (5^η φορά), δίνοντάς του ρυθμό εμβατηρίου.

Η τυχερή χρονιά του έργου ήταν το 1865, όταν ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ βρέθηκε στην Κέρκυρα. Εκεί άκουσε τη μπάντα της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας να παίζει το πρώτο μέρος της πρώτης μελοποίησης

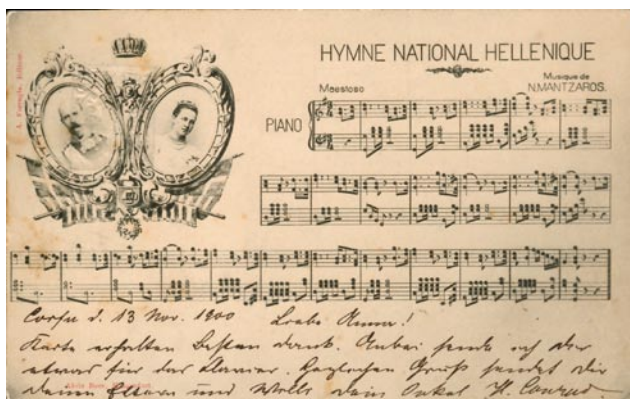
και εντυπωσιάστηκε. Μετά από σχετική εντολή του, εκδόθηκε από το Υπουργείο Ναυτικών Βασιλικό Διάταγμα που το χαρακτήριζε τον Ύμνο εις την Ελευθερία "επίσημον εθνικόν άσμα". Το διάταγμα προέβλεπε την εκτέλεσή του "κατά πάσας τας ναυτικές παρατάξεις του Βασιλικού Ναυτικού". Επακολούθησε ενημέρωση των ξένων πρέσβων, ώστε να παίζεται και από τα ξένα πλοία στις περιπτώσεις απόδοσης τιμών προς τον βασιλιά της Ελλάδας ή την Ελληνική Σημαία. Έκτοτε θεωρείται ως εθνικός ύμνος της Ελλάδας.

Στην αρχή ο Ύμνος καθιερώθηκε με 24 στροφές, τις πρώτες από τις 158 που συνολικά διέθετε το σολωμικό ποίημα. Αργότερα περιορίστηκαν στις δυο πρώτες, οι οποίες ανα-

κρούονται και συνοδεύουν πάντα την έπαρση και την υποστολή της σημαίας, και ψάλλονται σε επίσημες στιγμές και τελετές. Κατά τη διάρκεια της ανάκρουσής του αποδίδονται "ορθίως" τιμές στρατιωτικού χαιρετισμού "εν ακινησία".

Η πρώτη μελοποίηση του Ύμνου εις την Ελευθερίαν τυπώθηκε για πρώτη φορά το 1873, στο Λονδίνο, ένα χρόνο μετά το θάνατο του συνθέτη του. Στα επανησιακά μουσικά αρχεία σώζονται διασκευές του έργου για μπάντα χρονολογούμενες τουλάχιστον από τη δεκαετία του 1840. Όμως η μεταγραφή που παίζεται από τις στρατιωτικές μπάντες ως σήμερα είναι διασκευή του αντισυνταγματάρχη ε.α. Μαργαρίτη Καστέλλη, πρώην διευθυντής Μουσικού Σώματος.

Μέσα στις 158 τετράστιχες στροφές του "Ύμνου" ο Σολωμός οραματίζεται την Ελευθερία που μάχεται να κόψει τα δεσμά της σκλαβιάς, οπλισμένη με σταθί που έχει κόψη τρομερή, ενώ ταυτόχρονα μετράει τη γη με βία, έτοιμη να απλωθεί παντού, απ' άκρη σ' άκρη της γης. Οραματίζεται την Ελευθερία (την οποία ταυτίζει με την Ελλάδα) να ξεπηδά από τα ιερά κόκκαλα των Ελλήνων, ακούει

Επιστολικό δελτάριο του 1900 που πήρε έντυπο γραμματόσημο και έγινε ιδιωτικό μονόφυλλο

Ο Σολωμός και κείμενό του. Η δημοτική που χρησιμοποίησε στα έργα του αποτελεί σταθμό για την εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας

Δοκίμιο σε χοντρό χαρτί, χωρίς γόμα

την ασυμβίβαστη πολεμοχαρη κραυγή του Ρήγα “... Η τη νίκη η τη θανή”, αναπολεί τους ιερούς αγώνες των προγόνων, συμβουλεύει, παροτρύνει, με στίχους όπως: “... Πάντα η νίκη αν ενωθείτε, πάντα εσάς θ’ ακολουθεί “...

Καλύτερα όμως να παρακολουθήσουμε την θεματική εξέλιξη του ποιήματος, μέσα από την φιλοτελική στήριξη των στίχων του, όπου αυτό είναι δυνατό. Θα διαπιστώσετε όλοι πως η φιλοτελική απόδοση του ‘*Υμνου στην ελευθερίαν*’ παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, χάρη στην πλούσια θεματολογία προσώπων, συμβόλων, καταστάσεων και γεγονότων, στα οποία ο Σολωμός αναφέρεται. Όποιος ενδιαφερθεί και ασχοληθεί σοβαρά, θα μπορέσει ασφαλώς να επεκτείνει τα φιλοτελικά ευρήματα. Ένα έκθεμα Ενός Πλαισίου δεν είναι καθόλου ανέφικτο!

2, 16 κλπ- Απ’ τα κόκαλα βγαλμένη των Ελλήνων τα ιερά...

23- Απ’ τον πύργο του φωνάζει, σα να λείε σε χαιρετώ, και τη χήτη του τινάζει το λιοντάρι το Ισπανό...

18- ...και του Ρήγα σου απεκριθή πολεμόκραχτη η φωνή

24- Ελαφιάσθη της Αγγλίας το θηρίο, ... (23)

20- Εφωνάζανε ως τ’ αστέρια του Ιονίου και τα νησιά...

1- Σε γνωρίζω από την κόψη του σπαθιού την τρομερή...

22- Γκαρδιακά χαροποιήθη και του Βάσιγκτον η γη..

25- ...και στου Αιγαίου το κύμα ρίχνει/ μια σπινθήρολη ματιά

26- Σε ξαβονίγει από τα νέφη και το μάτι του Αετού, που φερά και νύχια θρέφει με τα σπλάγχνα του Ιταλού. (αυστριακός αετός, αυτριακή κατοχή της βόρειας Ιταλίας)

78- Ω τρακόσιοι, σηκωθείτε και ξανάλθετε σε μας.

113- Και εκεί πού 'ναι η Αγία Σοφία, / μες στους λόφους τους επτά

35- Ιδού, εμπρός σου ο τοίχος στέκει/ της αθλίας Τριπολιτσάς ...

86- ...φιλελεύθερα τραγουδία σ' τον Πίνδαρο εκφωνώ.

118- Α! γιατί δεν έχω τώρα τη φωνή του Μωυσή;...

44- Ακούω κούφια τα τουφέκια, ακούω σμίξιμο σπαθιών...

88- Πηγές εις το Μεσολόγγι την ημέρα του Χριστού,

119- Τον Θεό ευχαριστούσε στου πελάου την λύσσα εμπρός και τα λόγια αχολογούσε αναρίθμητος λαός (πέρασμα Ερυθράς θάλασσας από τους Εβραίους)

75, 79- ...εις την Κόρινθο αποκλειούνται/ κι όλοι χάνονται απ' εδώ.

105, 111- Κακορίζικοι, πού πάτε του Αχελώου μες στη ροή

128- Περνούν άπειρα τα ξάρτια, και σαν λόγγοσ στριμωχτά τα τρεχούμενα κατάρτια, τα ολοφούσκωτα πανιά.

130- Με επιθύμια να τηράξεις δυο μεγάλα σε θωρώ (πλοία) και θανάσιμον τινάζεις εναντίον τους κεραυνόν (κάψιμο καρβέλας Καπετάν Πασά)

135- Όλοι κλάψτε, αποθαμένους ο αρχηγός της Εκκλησίας. κλάψτε, κλάψτε. κρεμασμένους ωςάν νά 'τανε φονιάς!

156- Δεν ακούτε; Είς κάθε μέρος σαν του Αβέλ καταβοά. κλάψτε, κλάψτε. κρεμασμένους ωςάν νά 'τανε φονιάς!

Ταχυδρομικά μπουκάλια

Κατά τη διάρκεια της ιστορίας έχουν καταγραφεί πολλοί και διαφορετικοί τρόποι για τη διακίνηση της αλληλογραφίας, όπως δια θαλάσσης, αεροπορικώς, με περιστέρια- αγγελιοφόρους, με υποβρύχια, με ρουκέτες, με μπαλόνια κ.λπ. Σήμερα θα μιλήσουμε για έναν άλλο τρόπο, που χρησιμοποιείται πολύ πιο σπάνια, και που αφήνει τη φαντασία μας να πλάσει μύριες όσες θαλασσινές ιστορίες και περιπέτειες: τα ταχυδρομικά μπουκάλια.

Στο υδρογραφικό Ινστιτούτο το Αμβούργο, στη Γερμανία, υπάρχει μία σπάνια συλλογή από ταχυδρομικά μπουκάλια, που σήμερα ξεπερνούν τα 600 δείγματα. Το παλαιότερο μπουκάλι της συλλογής φέρει ημερομηνία 12 Ιουλίου 1864 και ρίχτηκε στη θάλασσα στο Ακρωτήριο Χορν από έναν αξιωματικό του βρετανικού σκάφους "Norfolk". Το περισυνέλλεξαν στο Πόρτλαντ της Αυστραλίας, τρία χρόνια αργότερα, στις 9 Αυγούστου 1367, αφού είχε διασχίσει 15.700 χλμ.

Μια πραγματική περιπέτεια "έζησε" το ταχυδρομικό μπουκάλι που ένα μέλος του πληρώματος του καναδικού σκάφους "Lennie" έριξε στη θάλασσα το 1875. Ο καπετάνιος και οι αξιωματικοί-συνεργάτες του είχαν δολοφονηθεί σε μία εξέγερση εν πλω, στη διαδρομή μεταξύ Βισκαϊκού κόλπου και Ελλάδας. Αυτό το τραγικό γεγονός περιγράφεται σε μήνυμα που βρέθηκε

μέσα σε μπουκάλι, και που το 1867 περισυνέλλεξε ένα σκάφος του Βρετανικού Βασιλικού Ναυτικού. Αμέσως μετά την ανακάλυψη του μηνύματος, οι δολοφόνοι βρέθηκαν, καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν με απαγχονισμό.

Το 1903, μία γερμανική εξερευνητική αποστολή στο Νότιο Πόλο έριξε στον Ινδικό Ωκεανό, στη διαδρομή μεταξύ των νήσων Kerguelen και Τασμανίας, ένα ταχυδρομικό-μπουκάλι που περιείχε μήνυμα σχετικό με τις δραστηριότητες που αναπτύσσονταν από την αποστολή. Βρέθηκε 52 χρόνια αργότερα, στις 19 Μαρτίου 1955, όταν είχε διασχίσει χιλιάδες χιλιόμετρα θαλάσσιας πορείας.

Το 1902, Σκοτσέζοι επιστήμονες που δραστηριοποιούνταν

στην περιοχή της Ανταρκτικής, έριξαν στα θάλασσα μπουκάλια με διάφορα μηνύματα που θα μπορούσαν να σωθούν στο σύνολό τους. Τα περισσότερα από αυτά περισυνελλέγησαν μεταξύ Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας. Ένα όμως από αυτά εμφανίστηκε το 1952 σε μία παραλία της Ισλανδίας, δηλαδή μετά από πενήντα χρόνια και ύστερα από διαδρομή 18.000 χλμ.

Η είδηση της τραγικής καταβύθισης του γερμανικού ιστιοφόρου "Nomia", μετά από μία πρωτοφανούς έντασης θύελλα (16 Ιουνίου 1912), έγινε γνωστή χάρη σε ένα θλιβερό μήνυμα που κλείστηκε σε ένα ταχυδρομικό-μπουκάλι και ρίχτηκε στη θάλασσα στην περιοχή της καταστροφής.

Ένα άλλο ταχυδρομικό μπουκάλι ρίχτηκε στη θάλασσα από το εμπορικό σκάφος "Superior". Είχε σαλπάρει από το λιμάνι Thurso της Σκωτίας με προορισμό το Κεμπέκ του Καναδά. Το μπουκάλι διέσχισε 15.000 χιλιόμετρα προτού περισυλλεγεί.

Είναι επίσης γνωστή η περίπτωση ενός ταχυδρομικού μπουκαλιού που ένας κάτοικος των Νήσων Φώκλαντ έριξε στα νερά του Ατλαντικού Ωκεανού. Βρέθηκε, με το περιεχόμενό του άθικτο, σε απόσταση 24.700 ναυτικών μιλίων από τα νησιά.

Τελειώνοντας αυτό το άρθρο, έχει ενδιαφέρον να αναφέρουμε επίσης ότι όταν η βασίλισσα Ελισάβετ Α' της Αγγλίας (1533-1603) πληροφορήθηκε την ανεύρεση ενός ταχυδρομικού μπουκαλιού που περιείχε απόρρητες πληροφορίες της αυτοκρατορίας, διέταξε την δημιουργία του "Official Opener of Mail-Bottles" (Επίσημου Ανοιχτή Ταχυδρομικών Φιαλών), υπηρεσία που παρέμεινε σε ισχύ μέχρι τα χρόνια της βασιλείας του Γεωργίου Γ' (1733-1820).

Avedis Ketchian

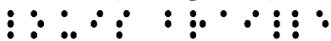
Μετάφραση Παντελή Λεούση

Από το REVISTA F.A.E.F. No 114, όργανο της Αργεντινής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας

Σημείωση: Ο διακεκριμένος φιλοτελιστής και καλός φίλος Avedis Ketchian είναι Έλληνας Αρμένιος που μετανάστευσε στην Αργεντινή, όπου και διαπρέπει, τόσο επαγγελματικά όσο και ως στέλεχος του φιλοτελισμού της μεγάλης λατιναμερικάνικης χώρας.

Λουδοβίκος Μπράιγ ή

(στη γλώσσα των τυφλών)

Ο Λουδοβίκος Μπράιγ (Louis Braille) γεννήθηκε το 1809 σε ένα χωριό, το Κουβρέ, κοντά στο Παρίσι, από πατέρα σαγματοποιό. Τυφλώθηκε πολύ μικρός, περίπου τριών ετών, ύστερα από τραυματισμό στο ένα μάτι και φλεγμονή που επεκτάθηκε και στο άλλο.

Σε ηλικία 10 ετών οι γονείς του τον έστειλαν στο Βασιλικό Ινστιτούτο Τυφλών στο Παρίσι, όπου εκπαιδεύονταν τυφλά παιδιά. Εκεί, ο Λουδοβίκος αμέσως διακρίθηκε και κέρδισε σωρεία διακρίσεων και επαινών, σε όλα τα προγράμματα εκπαίδευσης.

Ο Λουδοβίκος όμως δεν

Λουδοβίκος Μπράιγ, ο τυφλός που με τα μάτια του πνεύματος, της ψυχής και της θέλησης, χάρισε την ανάγνωση και γραφή στους ομοιοπαθείς του

ενώ άλλοι υποστήριξαν πως το σύστημα ήταν κουραστικό και όχι αποδοτικό. Ήταν ένα σύστημα με ανάγλυφες κουκίδες που εμπνεύστηκε μετά την επίσκεψη ενός συνταξιούχου πλοίαρχου, του Charles Barbier de la Serre, ο οποίος είχε επινοήσει ένα σύστημα νυκτερινής γραφής που επέτρεπε στους στρατιωτικούς να προωθούν σιωπηλά τις διαταγές χωρίς να χρησιμοποιούν τη φωνή τους. Το σύστημα του Serre ήταν βασισμένο πάνω σε 12 σημεία-κουκίδες ενώ αυτό του Μπράιγ σε έξι. Η ανάγνωση γίνεται με το άγγιγμα της άκρης του δείκτη πάνω στο γραμμένο (ανάγλυφα) φύλλο και η γραφή

δύσχρηστο, με χοντρούς χαρακτήρες, και συνίστατο σε γράμματα ραμμένα πάνω σε χαρτί, με αποτέλεσμα, ακόμα και αν οι τυφλοί μαθητές μάθαιναν να διαβάζουν να μην υπάρχει τρόπος να γράψουν. Έτσι βάλθηκε να δημιουργήσει ένα καινούριο ειδικό αλφάβητο για τυφλούς.

Η προσπάθεια διάρκεσε τρία χρόνια αλλά στο τέλος τα κατάφερε. Στα 13 ήταν έτοιμος να παρουσιάσει τη μέθοδό του, η οποία όμως προκάλεσε αντιφατικές αντιδράσεις. Άλλοι εξέφρασαν την ικανοποίηση τους,

Σημαντικό ρόλο στην καθιέρωση της μεθόδου του Μπράιγ έπαιξε η αποδοχή της από τον Έρασμο

ήταν ευχαριστημένος από το σύστημα ανάγνωσης που χρησιμοποιούσαν στη σχολή. Ήταν

Valentin Haüy, ιδρυτής της σχολής όπου εφοίτησε ο Μπράιγ, ιστορικός "πατέρας" της εκπαίδευσης τυφλών

με την πίεση του χαρτιού με ειδικό "κέντρο".

Ο Μπράιγ στην αρχή απο-

Η ανάγνωση γίνεται με το άγγιγμα της άκρης του δείκτη πάνω στο ανάγλυφα "γραμμένο" φύλλο. Στα δεξιά, αλληγορική πράσταση: Το δάκτυλο "διαβάζει" και μετατρέπεται σε "μάτι"

“Βοήθεια προς τους τυφλούς”

γοητευτήκε, αλλά δεν σταμάτησε τις προσπάθειες. Βρήκε μάλιστα τρόπο να βελτιώσει και επεκτείνει τη μέθοδό του, ώστε οι τυφλοί να διδάσκονται και μαθηματικά και μουσική. Στη συνέχεια εφηύρε μια γραφομηχανή, με την οποία έχουν τη δυνατότητα οι τυφλοί να γράφουν τις σκέψεις τους, όπως ακριβώς

Το βρετανικό γραμμο των 10 £ φέρει επίσης χαρακτήρες Μπράιγ

και οι “βλέποντες”.

Ο Μπράιγ ήταν ιδιαίτερα ευφυής και δημιουργικός μαθητής, σε σημείο που, όταν ήταν 15 χρονών, η διεύθυνση της σχολής του ανέθεσε τα πρώτα του διδακτικά καθήκοντα. Ταυτόχρονα διέθετε και ιδιαίτερο μουσικό ταλέντο. Παρά τις δυ-

Έκδοση Νότιας Αφρικής για τα 125 χρόνια από την ίδρυση Σχολής Τυφλών

σκολίες από την αναπηρία του, έγινε άριστος βιολοντσελίστας και οργανίστας. Τόσο καλός, ώστε συχνά προσκαλείτο να παίξει το εκκλησιαστικό όργανο σε διάφορες εκκλησίες, απ’ άκρη σ’ άκρη της γαλλικής επικράτειας.

Ο Μπράιγ έφυγε νωρίς. Χτυπημένος από τη φυματίωση που θέριζε εκείνα τα χρόνια, πέθανε το 1852, μόλις στα 43 χρονών. Έφυγε όμως ευχαριστημένος, διότι πρόλαβε να δει την αναγνώριση του έργου του. Η μέθοδος Μπράιγ είχε ήδη αρχίσει να επικρατεί και να εφαρμόζεται σε όλες τις σχολές τυφλών. Είναι αυτή η ίδια που παγκόσμια επικρατεί μέχρι σήμερα, καθιστώντας τον Μπράιγ μεγάλο ευεργέτη των τυφλών, γιατί τους χάρισε ένα σύντροφο πολύτιμο, το βιβλίο, και ταυτόχρονα τη δυνατότητα να μαθαί-

“Ινστιτούτο Τυφλών της Ιερουσαλήμ”

νουν μουσική μέσα από τις ειδικά μεταγραμμένες -με το δικό του σύστημα- παρτιτούρες.

Η σωρός του μεταφέρθηκε, τιμής ένεκεν, στο Πάνθεον του Παρισιού, όπου αναπαύεται μέχρι σήμερα.

Υπάρχουν αρκετές εκδόσεων γραμματοσήμων, κυρίως

“75 χρόνια του Εθνικού Δανικού Ιδρύματος Τυφλών”

από ασιατικές και αφρικανικές χώρες, όπου οι τυφλοί -και τα σχετικά ιδρύματα- είναι πολύ περισσότεροι λόγω των συνθηκών υγιεινής και της ελλιπούς ιατρικής περίθαλψης που υπάρχουν εκεί.

Λάκης Τσάκωνας

Ελβετία. Γραμματοσήμο και το αντίστοιχο τευχίδιο με χαρακτήρες με τη μέθοδο Μπράιγ.

ΕΝΔΥΜΙΩΝ

Κάθε φορά που συναντάμε ένα γραμματόσημο που αναφέρεται στην ελληνική αρχαιότητα, στη μυθολογία μας ή στην ελληνική τέχνη, σε έκδοση άλλης χώρας, δεν μπορούμε να αντισταθούμε στον πειρασμό να τον παρουσιάσουμε. Στο περασμένο τεύχος του Θ.Φ. ήταν ο Ερμαφρόδιτος, σήμερα είναι ο Ενδυμίων. Σε παλαιότερα τεύχη ήταν άλλοι. Είναι ευκαιρία για τους θεματικούς να γνωρίσουν την ύπαρξη του σχετικού γραμματόσημου –αν δεν το γνωρίζουν-, αλλά και για να μάθουμε όλοι περισσότερα για “πρόσωπα και πράγματα” που δεν περιλαμβάνονται στις σχολικές ή στις συνήθεις εγκυκλοπαιδικές γνώσεις μας.

Ο Ενδυμίων ήταν ένας από τους ωραιότερους νέους της ελληνικής μυθολογίας. Ήταν γιός του Αεθλίου και της Καλύκης, από την Ήλιδα. Άλλη εκδοχή τον θέλει Αρκάδα ή Σπαρτιάτη, ή από τη Λάτμο της Μικράς Ασίας (Μίλητος της Καρίας), γιό του Δία και της Πρωτογενείας. Το επάγγελμά του ήταν βοσκός ή κυνηγός, φημιζόταν όμως ως αστρολόγος και είχε το προσωνύμιο “σοφός”.

Σύμφωνα με τον Πausανία, ο Ενδυμίων γεννήθηκε στη Θεσσαλία και έγινε βασιλιάς της Ήλιδας της Μικράς Ασίας, την οποία ο ίδιος ίδρυσε μαζί με Αιολούς συντρόφους του.

Κατά τον Στράβωνα, τόσο στην Ήλιδα όσο και στη Λάτμο, αναφέρονταν τάφοι και μνημεία του, ο δε Πausανίας αναφέρει την ύπαρξη χρυσελεφάντινου αγάλματος του Ενδυμώνα στο Μεταπόντιο της Κάτω Ιταλίας.

Ο Δίας είχε ιδιαίτερη εκτίμηση στον Ενδυμώνα, γι’ αυτό και τον εγκατέστησε στον ουρανό. Εκεί, η καλλονή του προσέλυσε την προσοχή της Ήρας. Η αυστηρών ηθών θεά επηρεάστηκε τόσο πολύ από την ομορφιά του ώστε δεν άντεξε στον πειρασμό και συνήψε ερωτικό δεσμό μαζί του. Αυτό εξόργισε το σύζυγο Δία, ο οποίος και έριξε αμέσως τον Ενδυμώνα στον Αδη, ή –κατ’ άλλους- τον βύθισε σε μακρύ ύπνο σε ένα άδυτο σπήλαιο της Λάτμου. Από την αυτή την τιμωρία του Ενδυμώνα έμειναν τα αποφθέγματα “Ενδυμίωνος ύπνος” και “Ενδυμίωνος ύπνον καθεύδεις” (κοιμάσαι επι

μακρόν και μακαρίως)!

Ο Απολλώνιος ο Ρόδιος, όπως και άλλοι ποιητές, αναφέρει στα Αργοναυτικά του πώς η Σελήνη, η Τιτανίδα θεά του φεγγαριού, επισκεπτόταν κάθε βράδυ τον Ενδυμώνα στο σπήλαιο, με αποτέλεσμα να τον ερωτευτεί, τόσο για την ομορφιά του όσο και από οίκτο για την τιμωρία του. Αποκάλυψε μάλιστα τον έρωτά της στο Δία και τον παρακάλεσε να του χαρίσει την αιώνια νεότητα για να μη την εγκαταλείψει ποτέ. Φαίνεται πως τελικά ο Δίας ενέδωσε στις παρακλήσεις της, διότι Σελήνη και Ενδυμίων έγιναν ζευγάρι, ο δε δεσμός τους έμεινε παροιμιώδης, υποδειγματικός ευτυχών εραστών. Απέκτησαν μάλιστα πενήντα κόρες που ονομάστηκαν Μήναι και αντιπροσώπευαν τις θεές των φάσεων

της σελήνης, αλλά και κατέυθυναν τους 50 σεληνιακούς μήνες που οι Έλληνες χρησιμοποιούσαν για την μέτρηση του χρόνου.

Ο Ρωμαίος συγγραφέας Πλίνιος ο Πρεσβύτερος αναφέρει τον ερωτευμένο Ενδυμώνα ως τον πρώτο άνθρωπο που παρατήρησε τις κινήσεις της σελήνης. Πιστεύεται όμως επίσης ότι ο Ενδυμίων αποτελούσε την προσωποποίηση του ύπνου ή του δειλινού. Αυτό ενισχύεται και από την ετοιμολογία του ονόματός του (Ενδυμίων, από το “εν” και “δύειν”).

Τέλος, αναφέρουμε ότι ο Ενδυμίων έδωσε το όνομά του σε έναν αστεροειδή που επισημάνθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 1892.

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Ο μεγάλος Γάλλος φυσιοδίφης Μπιφόν (Buffon) θεωρούσε το άλογο, όχι άδικα, ως “την πιο ευγενή κατάκτηση του ανθρώπου”. Πράγματι, συνδυάζει ομορφιά, δύναμη, κομμότητα, χρησιμότητα...

Οι συλλογές που έχουν για θέμα τους αυτό το υπέροχο ζώο είναι από τις πιο δημοφιλείς και σχεδόν δεν υπάρχει διεθνής έκθεση που να μη φιλοξενεί τουλάχιστον ένα παρόμοιο έκθεμα.

Το παρακάτω πλάνο είναι από συλλογή άγνωστου συλλέκτη. Δεν θα μπορούσε να χαρακτηροστεί από τα πιο πλήρη και εμπειρισταωμένα. Για παράδειγμα, λείπει το κεφάλαιο της φυσιολογίας του αλόγου, ή τα υποκεφάλαια “Άλογο στη γεωργία, στον πόλεμο, στο τσίρκο, στην τέχνη, άλογο σύμβολο” κλπ. Εναπόκειται στο νέο συλλέκτη να διαμορφώσει καλύτερα την τελική μορφή του.

ΑΛΟΓΟ, Η ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΗ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΛΟΓΟΥ

- 1.1. Γενικότητες
- 1.2. Επίδειξη των ικανοτήτων του

2. ΟΙ ΡΑΤΣΕΣ

- 2.1. Τα τελευταία άγρια άλογα
- 2.2. Άλογα που επανήλθαν σε άγρια κατάσταση
- 2.3. Τα οικόσιτα άλογα
  - 2.3.1 Τα “ελαφρά” άλογα
  - 2.3.2 Άλογα έλξης

3. ΑΛΟΓΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ

- 3.1. Ιππασία – Ψυχαγωγία
- 3.2. “Ακαδημαϊκή” ιππασία
- 3.3. Ιππικοί διαγωνισμοί
  - 3.3.1. Η εκγύμναση
  - 3.3.2. Υπερπήδηση εμποδίων
  - 3.3.3. Το Cross
  - 3.3.4. Το πόλο
- 3.4. Οι ιπποδρομίες
  - 3.4.1. Ο καλπασμός με ζεύξη
  - 3.4.2. Ιπποδρομία χωρίς εμπόδια
  - 3.4.3. Ιπποδρομία με εμπόδια
- 3.5. Γιορτές και παρελάσεις

4. ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΣΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ

- 4.1. Το άλογο που φέρει σαμάρι
- 4.2. Το άλογο ζεμένο σε καρότσα
- 4.3. Άλογο με αναβάτη

Η διάσωση των Εβραίων της Δανίας

Η εξέλιξη της διαδικασίας εξολόθρευσης των Εβραίων που πραγματοποιήθηκε από τους Γερμανούς στις χώρες που είχαν καταλάβει, υπήρξε τελείως διαφορετική στις τρεις σκανδιναβικές χώρες από αυτή της υπόλοιπης Ευρώπης, κυρίως στις ανατολικές. Ο λόγος ήταν ότι στη Νορβηγία, στη Δανία και στη Φινλανδία ζούσαν συνολικά μόνο δέκα χιλιάδες Εβραίοι, περίπου, γεγονός που εξηγείται από το ότι σπάνια οι λουθηριστικοί Σκανδιναβοί έδιναν άδεια εγκατάστασης, ενώ αυτοί οι λίγοι που κατάφεραν να την λάβουν είχαν πλήρως αφομοιωθεί.

Ιδιαίτερα άξια προσοχής είναι αυτά που συνέβησαν στη Δανία κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής. Εκεί, οι Ναζί συνάντησαν μια κυβέρνηση ελάχιστα συνεργάσιμη. Από την αντιπαράθεση Ναζί και δανικής κυβέρνησης, οι Γερμανοί βγήκαν σαφώς ηττημένοι.

Στη χώρα ζούσε από μερικούς αιώνες μία μικρή εβραϊκή κοινότητα (Εικ. 1) που ιδρύθηκε το 1684. Το 1940 αριθμούσε περίπου 6500 ψυχές. Σε αυτές προστέθηκαν περίπου 1500 φυγάδες, κυρίως πρόσφυγες από τη Γερμανία. Με την εισοδό τους οι Γερμανοί απαίτησαν αμέσως την υιοθέτηση των αντιστημικών μέτρων που είχαν αποφασίσει. Όμως ο Δανός πρωθυπουργός Scavenius αντιτάχτηκε, απειλώντας με παραίτηση του ίδιου και της κυβέρνησής του.

Όταν, κατόπιν, ανακοινώθηκε η απόφαση όλοι οι Εβραίοι να φέρουν βραχιόλι με το αστέρι του Δαβίδ, ο βασιλιάς Χριστιανικός Ι' (Εικ. 2) φόρεσε αμέσως ο ίδιος ένα τέτοιο βραχιόλι και κάλεσε όλους τους Δανούς να ακολουθήσουν το παράδειγμά του, προκειμένου να καταδειχθεί ότι στη Δανία αυτός και όλοι οι πολίτες ήταν ίσοι. Μετά από αυτό, η απαίτηση των Γερμανών έμεινε απραγματοποίητη.

Στη διάσκεψη του Wannsee του Ιανουαρίου του 1942, στην οποία προγραμματίστηκε η "τελική λύση", δηλαδή η εξολόθρευση των Εβραίων, η Δανία εξαιρέθηκε από τον κατάλογο των χωρών εφαρμογής του μέτρου.

Τα πράγματα για τους Δανούς Εβραίους πήγαιναν καλά μέχρι τον

Αύγουστο του 1943, όταν οι Γερμανοί, για να δοθεί τέλος στις όλο και συχνότερες διολοφθορές που πραγματοποιούσε η δανέζικη Αντίσταση (Εικ. 3), αποφάσισαν να κηρύξουν τη χώρα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, μία από τις συνέπειες της οποίας θα ήταν, μεταξύ άλλων, η επαναφορά του "εβραϊκού ζητήματος", δηλαδή η σύλληψη των Εβραίων και η αποστολή τους στα στρατόπεδα εξολόθρευσης. Ο Γερμανός διοικητής, ονόματι Best, αποφάσισε να πραγματοποιήσει την επιχείρηση εκκαθάρισης τη νύχτα μεταξύ 1^{ης} και 2^{ης} Οκτωβρίου 1943. Όμως, ο Γερμανός ναυτικός ακόλουθος Buckwitz, στον οποίο είχε ανατεθεί συγκεκριμένος ρόλος στην επιχείρηση, μόλις το πληροφορήθηκε ενημέρωσε ένα Δανό πολιτικό, και αυτός, με τη σειρά του, ειδοποίησε την εβραϊκή κοινότητα.

Η είδηση μεταδόθηκε αστραπιαία και πέτυχε να ανατρέψει σχεδόν ολοκληρωτικά τους γερμανικούς σκοπούς. Από τους Δανούς Εβραίους συνελήφθησαν μόνο 477 και απεστάλησαν αμέσως στο Theresienstadt.

Με τον ερχομό της είδησης, πολλοί άρχισαν να εγκαταλείπουν τη Δανία δια θαλάσσης. Ένας από τους πρώτους ήταν ο φυσικός Niels Bohr (Εικ. 4), Εβραίος από μητέρα, τιμημένος το 1922 με το βραβείο Νόμπελ για τις έρευνές του πάνω στη δομή του ατόμου. Φθάνοντας στη Σουηδία, ο Bohr έλαβε την επίσημη διαβεβαίωση από το βασιλιά Γουσταύο Ε' ότι η χώρα του θα δώσει πολιτικό άσυλο σε όλους τους Δανούς Εβραίους που θα έφταναν στη χώρα του δια

Εικ. 1

Εικ. 2

Εικ. 3

Εικ. 4

6. Φόλκε Μπερναντότε, πρόεδρος του Σουηδικού Ερυθρού Σταυρού, μεσολαβητής του ΟΗΕ, ο άνθρωπος που που οδήγησε την αποστολή διάσωσης των εγκλειστών στα ναζιστικά στρατόπεδα.. Δολοφονήθηκε το 1948 στην Ιερουσαλήμ από την μυστική εβραϊκή οργάνωση Lehi

5. "30^η Επαίτιος της διάσωσης των Εβραίων στη Δανία"

θαλάσσης.

Αυτό που ακολούθησε είναι μία από τις πιο ασυνήθιστες επιχειρήσεις διάσωσης της ιστορίας. Οργανώθηκε από εκατοντάδες άτομα, μέλη της δανικής Αντίστασης, και από απλούς πολίτες. Για να φθάσουν στη Σουηδία έπρεπε να διασχίσουν το Sund, ένα θαλάσσιο πέρασμα 8 έως 24 χιλιομέτρων. Έπρεπε να κινητοποιηθούν τα δανέζικα αλιευτικά, να αποζημιωθούν οι ψαράδες ιδιοκτήτες τους, να εξασφαλιστεί ότι οι Εβραίοι θα επιβιβάζονταν χωρίς να γίνουν αντιληπτοί και ότι θα αποβιβάζονταν στη σουηδική ακτή σώοι.

Στο μεταξύ, ελάχιστοι από τους ενδιαφερομένους διέθεταν το κόστος της διαδρομής, που ανερχόταν σε περίπου 500 κορώνες το άτομο. Βρέθηκαν όμως αμέσως ευκατάστατα άτομα διατεθειμένα να χρηματοδοτήσουν δωρεάν την επιχείρηση.

Η δανέζικη αστυνομία, που μέχρι τότε ήταν αντίθετη προς την Αντίσταση, έκανε τα "στραβά μάτια" στην επιχείρηση και σε κάποιες μάλιστα περιπτώσεις έδωσε τη βοήθεια της. Κάθε μέρα και για ολόκληρο το μήνα Οκτώβριο, οι ψαρόβαρκες πραγματοποιούσαν τη διάβαση του στενού (Εικ. 5), με αποτέλεσμα τη διάσωση 5.919 Εβραίων. Από αυτούς, 1.301 ήταν "ανάμεικτοι", ενώ 686 ήταν σύζυγοι Εβραίων.

Με το τέλος του πολέμου, το μεγαλύτερο μέρος των Δανών Εβραίων γύρισε από τη Σουηδία στην πατρίδα του, αρχίζοντας και πάλι τη ζωή του στον τόπο που γεννήθηκε.

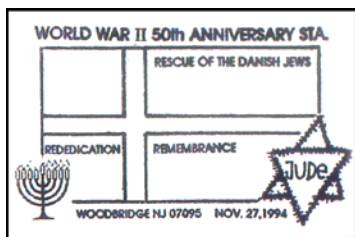
Όμως η δανέζικη κυβέρνηση δεν λησμόνησε ούτε τους εγκλειστούς στο στρατόπεδο του Theresienstadt. Χάρη στις προσπάθειες της πέ-

τυχε να μη μεταφερθούν στο Άουσβιτς και, πριν από το τέλος του πολέμου, να επιστρέψουν στη Δανία. Από εκεί διεκπεραιώθηκαν στη Σουηδία, μέσω μιας επιχείρησης διάσωσης εγκλειστών σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στα lager, που συνδιοργάνωσαν οι σκανδιναβικές κυβερνήσεις με τον Ερυθρό Σταυρό, και που διέυθυνε ο κόμης Bernadotte (Εικ. 6). Στο στρατόπεδο του Theresienstadt πέθαναν συνολικά περίπου πενήντα Δανοί Εβραίοι από τους 477. Μερικοί άλλοι αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στην προσπάθεια διαφυγής τους από τη Δανία. Όμως, τελικά, περισσότερο από το 98% του δανέζικου εβραϊκού πληθυσμού διασώθηκε.

Πρόσφατα, ήρθε στην επιφάνεια στην Ιταλία το ζήτημα της επιστροφής των αρρένων απογόνων του οίκου της Σαβοΐας. Σχολιάζοντας ο λαός και ο τύπος της γειτονικής χώρας τα υπέρ και τα κατά αυτής της επιστροφής, θυμήθηκε και κατέκρινε την συμπεριφορά του Θεμανταίου βασιλιά της Ιταλίας, του Βίκτωρα Εμμανουήλ Γ', κατά τον Β' Π.Π. Τον κατέκρινε διότι υπέγραψε και, επομένως, εγγυήθηκε τον αντισημιτικό νόμο που εισήγαγε η ιταλική φασιστική κυβέρνηση το 1938, με αποτέλεσμα την παράδοση των Εβραίων. Μερικοί αντέτειναν ότι αυτή η υπογραφή ήταν μία αναγκαία πράξη, μία τυπική ενέργεια. Ο βασιλέας δεν θα μπορούσε να πράξει διαφορετικά. Όμως, σε συνθήκες ακόμα πιο δύσκολες (το 1938 η Ιταλία ήταν ακόμα ανεξάρτητη χώρα!), ο "σύντροφος" βασιλιάς Χριστιανός της Δανίας απέδειξε ότι θα μπορούσαν να γίνουν πολύ περισσότερα.

Michele De Lorenzo
Notiziario Tematico del CIFT

Σημείωση: Το παραπάνω άρθρο δημοσιεύτηκε στο Notiziario Tematico del CIFT μαζί με αυτό που ακολουθεί. Είναι διαφορετικών συγγραφέων, αλλά πραγματεύονται και τα δύο συναφή γεγονότα από τη γερμανική κατοχή στη Δανία.

3 . Σφραγίδα ΗΠΑ με ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΩΝ ΔΑΝΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

Στη Δανία, όμως, υπήρξαν και οι συνεργάτες...

Η Δανία καταλήφθηκε από τους Γερμανούς τις 9 Απριλίου 1940. Αυτό συνέβη περισσότερο διότι η Δανία αποτελούσε το υποχρεωτικό πέρασμα για την κατάληψη της Νορβηγίας, τον αληθινό στόχο τους, λόγω της στρατηγικής και ζωτικής σημασίας των μεταλλευτικών πόρων της. Στην αρχή οι σχέσεις μεταξύ των κατακτητών και των δανικών αρχών, αν και ψυχρές, δεν ήταν κα-

ται για μερικές χιλιάδες ενεργών στελεχών που εντάχθηκαν σε παραστρατιωτικούς σχηματισμούς εσωτερικής αστυνομίας - τους *Frykorp*s *Danmark* -. Ένας από τους σκοπούς τους ήταν η συνεργασία με τους Γερμανούς στο κυνήγι των Εβραίων, καθώς και των αντιπάλων πολιτικών, των οποίων η τοποθέτηση μπορούσε να είναι ποικίλη: από φιλελεύθεροι έως κομμουνιστές.

Τα τρία γραμματόσημα στρατιωτικού ταχυδρομίου (Feltpost) που κυκλοφόρησαν στη Δανία το 1944. Απεικονίζουν, αντίστοιχα, τον καθεδρικό ναό του Roskilde, τον πύργο του Kolding και τον πύργο του Kronburg

κές. Μόνο με την προοδευτική τους επιδείνωση, εξαιτίας κινήσεων της αντιπολίτευσης, το κλίμα άλλαξε και γρήγορα πήρε τη μορφή ένοπλης Αντίστασης. Μιας Αντίστασης που δεν ήταν ευάριθμη όπως σε άλλες χώρες, πραγματοποίησε όμως μερικές τακτικές επιτυχίες που συνοδεύτηκαν και από πολιτικές.

Το καλοκαίρι του 1943 οι Γερμανοί επέβαλαν στρατιωτικό νόμο, ακυρώνοντας ουσιαστικά την ελάχιστη αυτονομία που είχε απομείνει στη δανική κυβέρνηση. Σε αυτό το πλαίσιο τοποθετείται και η απόφασή τους να προχωρήσουν στη σύλληψη των τοπικών Εβραίων, με επακόλουθο το ασυνήθιστο επεισόδιο της σχεδόν συνολικής τους διάσωσης που προαναφέραμε.

Παρά την αντιγερμανική στάση του βασιλιά, της κυβέρνησης και της μεγάλης πλειοψηφίας του πληθυσμού, ούτε η Δανία έμεινε απαλλαγμένη από το θλιβερό φαινόμενο της συνεργασίας με τον κατακτητή. Οι ντόπιοι ναζιστές ίδρυσαν μάλιστα δικό τους κόμμα, το D.N.S.A.P. (Κόμμα Δανών Εθνοσοσιαλιστών Εργατών), πάνω στο αντίστοιχο γερμανικό μοντέλο, του οποίου αντέγραψαν τη δομή και τα σύμβολα. Πρόκει-

Αλλοι, που θα μπορούσαμε να καθορίσουμε σαν την ελίτ της κίνησης, συνενώθηκαν με τη λεγεώνα των Δανών Ες-Ες και πήγαν να πολεμήσουν στο Ανατολικό Μέτωπο, ενάντια στους σοβιετικούς.

Από φιλοτελικής πλευράς, αυτοί οι σχηματισμοί άφησαν "αχνάρια" με σίγουρο ενδιαφέρον: Μια σειρά τριών γραμματοσήμων που εκδόθη-

Ένα από τα γραμματόσημα με το λοχαγό Schaulburg απεικονίζει κάτω δεξιά το έμβλημα των SS, το ίδιο που εμφανίζεται επίσης πάνω στη στολή του λοχαγού.

Μερικές από τις παραδοσιακές δανέζικες χριστουγεννιάτικες βινιέτες της ναζιστικής κατοχής, με αρκετές διαφορές μεταξύ τους. Σε μία από αυτές ο αγκυλωτός σταυρός σχηματίζεται από βελόνες ελάτης.

και τον Ιανουάριο του 1944, σε κλάσεις των 25 και 50 όρε, και 1 κορώνας, και με τίτλο *Feltpost* (Στρατιωτικό ταχυδρομείο) (βλέπε εικόνα).

Τα γραμματόσημα είναι γνωστά και με επισήμανση, με το γνωστό μας *Feldpost* στα Γερμανικά. Υπάρχουν επίσης άλλες δύο αξίες που φέρουν την εικόνα του λοχαγού Schalburg, διοικητή της μεραρχίας SS Nordland που υπέστη βαριές απώλειες στο μέτωπο του Κιέβου, και κείμενο που επικαλείται την “υπεράσπιση της δανέζικης τιμής”.

Η μία από τις αξίες της σειράς είναι των 50 όρε. Η άλλη δεν φέρει αξία αλλά εμφανίζει στα δεξιά το έμβλημα των SS, ενώ δεξιά υπάρχει το

εθνικό έμβλημα (λευκός σταυρός σε κόκκινο φόντο). Το ναζιστικό δανέζικο κόμμα κατασκεύασε και διένειμε μεγάλο αριθμό πολύχρωμων προπαγανδιστικών βινιέτων, μεταξύ των οποίων μερικές για τον εορτασμό των Χριστουγέννων διαφόρων ετών, σύμφωνα με την δανέζικη παράδοση που υπάρχει από τις αρχές του 19ου αιώνα και διατηρείται μέχρι τις μέρες μας.

Piero Di Crami
Notiziario Tematico del CIFT
Μετάφραση Π. Λεούση

Παρακαλούνται τα μέλη μας να μη λησμονούν την τακτική αποστολή της συνδρομής τους. Αποτελεί για το Σύλλογο απαραίτητο οικονομικό πόρο, αλλά και συνιστά σημαντική ηθική ενίσχυση των προσπαθειών μας.

Στείλτε μας τα θεματικά άρθρα σας, τις συνεργασίες σας, τις σκέψεις σας, τους προβληματισμούς σας. Ο Θεματικός Φιλοτελιστής είναι στη διάθεση κάθε θεματικού συλλέκτη που θέλει να εκφράσει τις απόψεις του, να εκφραστεί, να συμβάλει στη θεματική φιλοτελική πληροφόρηση.

Κοιλάκανθος, ένα “ζωντανό απολιθωμα”

Μέχρι το 1938 οι επιστήμονες θεωρούσαν ότι ο κοιλάκανθος είχε εκλείψει πριν από τουλάχιστον 70 εκατομμύρια χρόνια, αφού δεν είχε καταγραφεί μέχρι τότε κανένα τέτοιο ζωντανό ψάρι. Ήταν γνωστό μόνο από τα απολιθώματα κοιλάκανθων, ιδιαίτερα συνηθισμένα σε ιζηματώδεις βράχους 70 εκατομμυρίων ετών. Το Δεκέμβριο του 1938 ένα αλιευτικό πλοiάριο που ψάρευε στον Ινδικό ωκεανό, κοντά στις ακτές της νότιας Αφρικής, συνέλαβε ένα ζωντανό κοιλάκανθο. Όταν οι επιστήμονες πληροφορήθηκαν το γεγονός προκλήθηκε θύελλα ενδιαφέροντος. Μετά την πρώτη αυτή εντυπωσιακή ανακάλυψη, και άλλα δείγματα αυτού του σπάνιου ψαριού αλιεύτηκαν στα νερά του αρχιπελάγους των Κομορών, μεταξύ της Μαδαγασκάρης και της αφρικανικής ακτής, έως ότου οι ερευνητές έμαθαν με έκπληξη ότι για τους ψαράδες της περιοχής ο κοιλάκανθος ήταν σύνηθες αλίευμα που χρησιμοποιούσαν για τη διατροφή τους, αφού πρώτα τον

Κοιλάκανθος, ένα ψάρι “ζωντανό απολιθωμα”. Ο πρώτος επίσημα γνωστός κοιλάκανθος βρέθηκε κοντά στα νησιά Κομόροσ το 1938

αλάτιζαν και τον ξήρηναν.

Ο κοιλάκανθος πρωτοεμφανίστηκε πριν περισσότερο από 350 εκατομμύρια χρόνια και παραμένει σχετικά αμετάβλητος μέχρι σήμερα, κερδίζοντας τον τίτλο του “ζώντος απολιθώματος”. Μερικοί βιολόγοι υποστηρίζουν ότι είναι ο πιο στενός ζων συγγενής των πρώτων ψαριών που άφησαν τις ακτές για να ζήσουν στη στεριά και να εξελιχθούν σε αμφίβια, ερπετά, πουλιά και θηλαστικά. Μαζί με τον εξάδελφό του, το lungfish (το οποίο διαθέτει βράγχια και πνεύμονες), είναι τα μόνα επιζώντα ψάρια μιας αρχέγονης ομάδας που πήρε το όνομά της για τον καλυμμένο με λέ-

πια μυϊκό λοβό της βάσης των πτερυγίων της, η μόνη με αυτό το χαρακτηριστικό.

Δύο είδη ζώντων κοιλάκανθων έχουν προσδιοριστεί. Και τα δύο βρίσκονται στα μεγάλα θαλάσσια βάθη γύρω από διάφορα ηφαιστειακά νησιά του Ινδικού Ωκεανού. Οι κοιλάκανθοι κολυμπούν σπάνια σε βάθη λιγότερο από 200 μ, και πολλοί ζουν κάτω από 600 μ.

Τα απολιθώματα που βρίσκονται στα διάφορα μέρη του κόσμου δείχνουν ότι διάφορα είδη κοιλάκανθων κατοίκησαν σε ποικίλους υδάτινους βιοτόπους, όπως λίμνες, έλη, εσωτερικές θάλασσες και ωκεανούς.

Ο σύγχρονος κοιλάκανθος μοιάζει πολύ με τους απολιθωμένους συγγενείς του, που έχουν τα χαρακτηριστικά λοβωτά πτερύγια και την τριλοβωτή ουρά.

Το μέσο μήκος των Κοιλάκανθων είναι περίπου 1.5 μ. και το βάρος τους περισσότερο από 45 κιλά, αν και έχουν αναφερθεί μεγαλύτερα δείγματα.

Απολιθωμένοι κοιλάκανθοι σε ιζηματογενή πετρώματα απαντώνται συχνά

Το lungfish, ψάρι με βράγχια και πνεύμονες, συγγενές με τον κοιλάκανθο

Οι περισσότεροι κοιλάκανθοι βρέθηκαν στα νερά κοντά στη Μαδαγασκάρη

Επισήμανση:
“ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΚΟΙΛΑΚΑΝΘΟΥ”

Επιστήμονες φυσιοδίφες της Νότιας
Αφρικής μελετούν ένα κοιλάκανθο

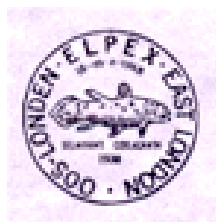

Η παρουσία του κοιλάκανθου στη
γη υπολογίζεται στα 70 περίπου
εκατομύρια χρόνια

Το σώμα τους είναι ανοιχτό μπλε έως καφετί και καλύπτεται με μικρά άσπρες κηλίδες που μοιάζουν με τα σφουγγάρια που αναπτύσσονται στο βιότοπό τους, στα ωκεάνια βάθη. Αιχμηρά, πριονωτά λέπια καλύπτουν το σώμα και το στόμα τους φέρει σειρές από αιχμηρά, ατελή δόντια.

Οι κοιλάκανθοι τρέφονται με μικρότερα ψάρια. Είναι τρομερά αρπακτικά και χρησιμοποιούν ειδικά αισθητήρια όργανα για τον εντοπισμό του θηράματος. Τα μάτια τους είναι εφοδιασμένα με ανακλαστικά κύτταρα που ενισχύουν την όρασή τους στα αμυδρώς φωτιζόμενα ωκεάνια βάθη. Μία πλάγια σειρά ευαίσθητων κυττάρων, ευαίσθητη στην πίεση, διατρέχει τις δύο πλευρές του σώματός τους και τους επιτρέπει να ανιχνεύουν τις μετακινήσεις και την εγγύτητα των πιθανών θηραμάτων τους. Διαθέτουν επίσης μια κρανιακή κοιλότητα γεμάτη από ζελατίνα, αισθητήριο σύ-

σημα που μπορεί επίσης να βοηθήσει το κοιλάκανθο στην ανίχνευση αδύνατων ηλεκτρικών σημάτων που εκπέμπο-

νται από άλλους ζώντες οργανισμούς και τον βοηθούν να εντοπίσει το θήραμα.

Αντίθετα από τα περισσότερα ψάρια, οι θηλυκοί κοιλάκανθοι γεννούν ζώντες νεαρούς κοιλάκανθους. Οι αναπαραγωγική συμπεριφορά των κοιλάκανθων δεν είναι καλά γνωστή, αλλά οι βιολόγοι θεωρούν ότι τα θηλυκά φθάνουν σε σεξουαλική ωριμότητα μετά τα 20 χρόνια. Μετά από περίπου 13 μήνες κύησης, τα θηλυκά γεννούν από 5 έως 25 μικρά, τα οποία είναι ανεξάρτητα αμέσως μετά

τη γέννησή τους.

Πρόσφατα, το 1998, ανακαλύφτηκε η παρουσία και άλλων κοιλάκανθων, σε απόσταση 10.000 χλμ ανατολικά των νησιών Κομόρος, κοντά στο νησί Sulawesi της Ινδονησίας, οι οποίοι αποτελούν αντικείμενο επισταμένων επιστημονικών ερευνών, καθώς φαίνεται πως διαφέρουν σημαντικά από τους δυτικούς αντιστοίχους τους και αποτελούν ένα εξ ολοκλήρου νέο είδος.

Οι βιολόγοι υπολογίζουν ότι μόνο 200 έως 500 κοιλάκανθοι υπάρχουν στις ακτές της Νότιας Αφρικής (στην Ινδονησία δεν έχει ακόμα υπολογιστεί ο αριθμός τους). Έχουν μάλιστα κατατάξει τον κοιλάκανθο σε είδος που κινδυνεύει να εξαφανιστεί στο κοντινό μέλλον.

Λάκης Τσάκωνας
Πηγή: Διαδίκτυο

Είναι βέβαιο ότι οι περισσότεροι από τους αναγνώστες μας έχετε κάποια απορία σχετική με τη θεματική συλλογή σας, με το θεματικό φιλοτελισμό. Μη διστάζετε να μας ρωτήσετε, γραπτώς, τηλεφωνικώς ή με E-mail. Οι απαντήσεις θα σας δοθούν μέσω των σελίδων του Θ.Φ., σε τρόπο ώστε να φανούν χρήσιμες και σε άλλους συλλέκτες.

Στο παρόν τεύχος, εκτάκτως, στη θέση της ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, δημοσιεύουμε οκτώ εκθεσιακά φύλλα από τη συλλογή *Οδύσσεια*, του γνωστού Ιταλού θεματικού Luciano Calenda.

Ο συλλέκτης είναι πρόεδρος του Centro Italiano di Filatelia Tematica (Ιταλικό Κέντρο Θεματικού Φιλοτελισμού), με το οποίο ο Σύλλογός μας συνεργάζεται. Ο Θ. Φ. δανείζεται συχνά ύλη από το επίσημο όργανό του, το Notiziario Tematico del CIFT.

l' Odissea ... riletta con tanta fantasia...

Η Οδύσσεια ... επανεξετασμένη με πολύ φαντασία ...

Οδύσσεια, Βιβλίο 1ο: Σέσκεψη των θεών του Ολύμπου

Η παρούσα συλλογή αποτελείται από 120 φύλλα και αρθρώνεται σύμφωνα με το ακόλουθο πλάνο:

• Παρουσίαση και πλάνο		1
• Εισαγωγή		6
• Οδύσσεια - Η Τηλεμάχεια και η Φαιακίδα	(Βιβλία 1-8)	26
- Τα ταξίδια	(Βιβλία 9-12)	45 *
	*20 από τα οποία σχετικά με την θεωρία του Pellech	
- Η Επιστροφή και η Εκδίκηση		32
• Συμπέρασμα		10

Σύνολο 120

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1 Οδύσσεια	Versione Calzecchi Onesti	Edizione Einaudi
2 Οδυσσεάς	Christine Pellech	Edizione ECIG
3 Η ελληνική θάλασσα	Valerio Manfredi	Edizione A.Mondadori
4 Homericus Nunciis	Felice Vinci	Edizione Solfanelli
5 Η Οδύσσεια	Traduzione E. V. Rieu	Penguin Classics

Ο Luciano Calenda είναι γνωστός και διακεκριμένος θεματικός συλλέκτης. Μία από τις συλλογές του, το Basket ball, είχε εκτεθεί στην OLYMPHILEX 2004 της Αθήνας, είχε βραβευτεί με Χρυσό μετάλλιο και ήταν από τις διεκδικήτριες του Μεγάλου Βραβείου της έκθεσης.

**ΒΙΒΛΙΟ 1ο Η ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ή
Η ΑΘΗΝΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΤΑΙ ΤΟΝ ΤΗΛΕΜΑΧΟ**

Επάνω στον Όλυμπο οι θεοί συνεδριάζουν και συζητούν την πρόταση της Αθηνάς να επιτραπεί επι τέλους η επιστροφή στο σπίτι του προστατευόμενου της θεάς Οδυσσέα, του τελευταίου των Αχαιών ηρώων που δεν γύρισε ακόμα στην πατρίδα μετά την πτώση της Τροίας, διότι τον κράτησε για ακόμα οκτώ χρόνια η σαγηνευτική νύμφη Καλυψώ, στο σπίτι της, στην υπέροχη και μακρινή Ωγυγία.

I.P.
Grecia

Η στιγμή ήταν κατάλληλη καθώς ο Ποσειδώνας, ο τελευταίος των θεών που ήταν ενάντιος στην επιστροφή του Οδυσσέα διότι ήταν ακόμα θυμωμένος για την τύφλωση του γιού του Πολύφημου, βρισκόταν σε επίσκεψη στη μακρινή Λιθιοπία. Τότε, επι τέλους, ο Δίας πείστηκε από τα επιχειρήματα της Αθηνάς και συμφώνησε

Η συλλογή αυτή θεωρούμε ότι έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους νέους Έλληνες θεματικούς, διότι έχει ελληνικό θέμα, γνωστό σε όλους μας από τα σχολικά χρόνια (άρα εύκολα κατανοητό), και χρησιμοποιεί υλικό που βρίσκεται εύκολα και χωρίς μεγάλη οικονομική επιβάρυνση, με εξαίρεση ίσως μερικών μονόφυλλων που χρειάζονται λίγο περισσότερη αναζήτηση.

Η σύζυγος του Μενέλαου, η Ελένη, της οποίας η αρπαγή υπήρξε η αιτία του Τρωικού πολέμου, αντελήφθη ποιος ήταν ο Τηλέμαχος. Για να καταπραΰνει την αναστάτωση, έβαλε στα ποτήρια του κρασιού το ελαφρύ ναρκωτικό νηπενθές που φέρνει υπνηλία. Αφηγείται ακόμα ότι στην Τροία αναγνώρισε τον Οδυσσέα που μπήκε για να κατασκοπεύσει, ντυμένος ζητιάνος, και πόσους εχθρούς είχε σκοτώσει προτού επιστρέψει στους συντρόφους του.

Τότε πήρε το λόγο ο ίδιος ο Μενέλαος, και αφηγήθηκε τα περί ξόλινου αλόγου (το στρατήγημα του Οδυσσέα για την είσοδο στην πόλη). Με το τέλος των αναμνήσεων για την Τροία, όλοι πήγαν για ύπνο...

Την επομένη, ο Μενέλαος επανέλαβε την ιστορία της επιστροφής του στο σπίτι. Χωρίς νερό και τροφή, ήταν ακινητοποιημένος με το στόλο στις εκβολές του Νείλου...

Λόγω της έλλειψης σπάνιου υλικού θα είναι δύσκολο να βραβευτεί με τις υψηλότερες των βραβεύσεων. Κανείς όμως δεν μπορεί να αρνηθεί τη “θεματική συνέπεια” του εκθέτη και να μη την βραβεύσει ικανοποιητικά. Όπως να είναι, η συλλογή αυτή μπορεί κάλλιστα να χρησιμεύσει σαν υπόδειγμα στους νέους εκθέτες μας. Αυτό γιατί διαθέτει όλα τα απαραίτητα στοιχεία μιας σωστής θεματικής συλλογής, για τη δημιουργία της οποίας δεν απαιτείται ιδιαίτερα υψηλή δαπάνη.

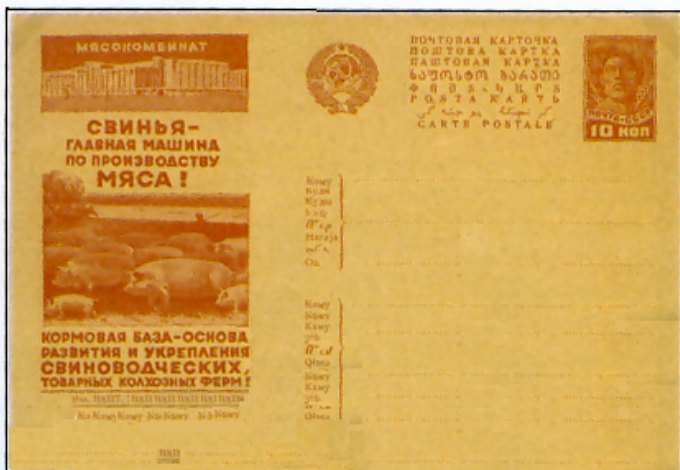
Την επομένη, ο Οδυσσεάς μίλησε στους συντρόφους του και είπε ότι το νησί που συνάντησαν είναι τόπος παράξενος διότι “...δεν ξέρουμε πού είναι η αυγή και πού η δύση, πού κρύβεται ο ήλιος και που εμφανίζεται...”. Χώρισε μετά τους άνδρες σε δύο ομάδες και έστειλε τη μία υπό τον Ευρύλοχο στο σπίτι που φαινόταν στη μέση του νησιού. Μόλις αυτοί έφτασαν διαπίστωσαν ότι το σπίτι ήταν κυκλωμένο από εξημερωμένους λέοντες και λύκους, οι οποίοι κουνούσαν την ουρά και δεν τους επιτίθονταν...

Οι άνδρες άκουγαν φωνές και τραγούδια και προσκλήθηκαν να μουν στο σπίτι. Όλοι μίηκαν πλὴν του Ευρύλοχου που παρατηρούσε τους συντρόφους να πίνουν κρασί και να μεταμορφώνονται ξαφνικά σε χοίρους! Τρομαγμένοι, έρτεξε αμέσως για να δώσει το σήμα του συναγερμού στον Οδυσσεά και στους άλλους...

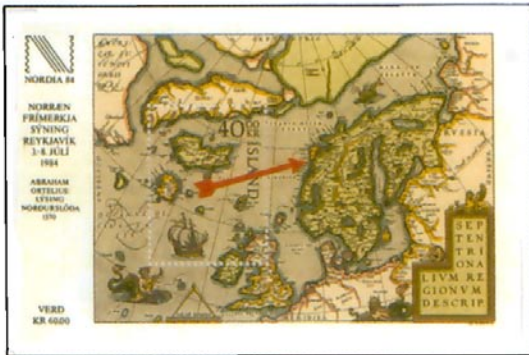

I. P. URSS

Ερμηνεύοντας ένα-ένα τα επί μέρους στοιχεία της συλλογής, παρατηρούμε ότι τα κείμενα είναι τόσα, ώστε να μη μπορούν να θεωρηθούν ούτε πολλά, ούτε λίγα. Οι συμπληρωματικές θεματικές πληροφορίες καθώς και οι φιλοτελικές επεξηγήσεις υπάρχουν, όπου και όταν χρειάζονται, με λιτό, αλλά απόλυτα εύληπτο τρόπο...

Αία, το νησί της Κίρκης

Η άφιξη στο νησί μετά από σύντομο ταξίδι και οι νύξεις του Οδυσσέα γι' αυτό τον παράξενο τόπο "όπου δεν ξέρουμε που ανατέλει και πού δύει ο ήλιος", μαρτυρούν ότι πρόκειται για την Αρκτική. Το νησί της Κίρκης πρέπει να είναι ένα από τα νησιά του αρχιπελάγους Λοφοτεν.

Άλλη απόδειξη δίνεται με το ελάφι που σκότωσε ο Οδυσσέας. Στην πράξη δεν πρόκειται για "κανονικό ελάφι" που εύκολα μεταφέρεται στους ώμους, αλλά για "μεγαλόσωμη Άλκη" που ένας άνδρας μπορεί μόνο να σύρει. Αλλά οι άλκες ζουν μόνο πέρα από τον πολικό κύκλο.

I. P.
URSS

Σύμφωνα με τον Pellech, αυτές οι πληροφορίες και θρύλοι για τα εδάφη της αρκτικής Ευρώπης εισήλθαν στην προφορική ελληνική παράδοση μέσω των ταξιδιών των Φοινίκων, οι οποίοι, από αυτές τις ζώνες προμηθεύονταν ήλεκτρο και κασίτερο

...Η ποικιλία του υλικού που χρησιμοποιεί είναι η ενδεδειγμένη. Κυριαρχούν τα γραμματόσημα, αλλά συνυπάρχουν όλων των ειδών τα άλλα φιλοτελικά αντικείμενα, όπως αναμνηστικές σφραγίδες, ατέρμονες, προπαγανδιστικές, μονόφυλλα, ταξιδεμένοι φάκελοι κλπ. ...

BIBΛIO 22 -ΤΟ ΑΙΜΑΤΟΚΥΛΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΩΝ

Ο Οδυσσέας τελικά εκδηλώθηκε. Ο πρώτος που πέθανε ήταν ο υπέροχος Αντίνοος, χτυπημένος από ένα γρήγορο βέλος το στιγμή που έπινε κρασί από ένα κόπελλο με δύο χειρολαβές...

Οι Μνηστήρες τρομοκρατούνται και αρχίζουν να ικετεύουν για οίκτο. Όμως, ... μάταια! Πέφτει ο Ευρύμαχος κάτω από άλλο βέλος του Οδυσέα. Μετά έρχεται η σειρά του Αμφινόμου μετά από κτύπημα του Τηλέμαχου, ο οποίος, αμέσως μετά, απομακρύνεται για να πάρει το κράνος και την πανοπλία του πατέρα του...

Ο Μελάντιος που είχε πάει προς αναζήτηση των όπλων για τους Μνηστήρες, μετά από σύντομη φιλονικία, κυκλώθηκε από τους Εύμαιο και Φιλέσιο.

Στο μεταξύ, η Αθηνά που ήταν παρούσα στην έκδοση του Μέντορα, μεταμορφώθηκε σε χελιδόνη και προστάτησε τους Οδυσσέα και Τηλέμαχο από την αντίδραση των Μνηστήρων, οι οποίοι, τρελλοί από φόβο, προσπαθούσαν να αποφύγουν την εκδίκηση...

...Παράλληλα, είναι φανερό ότι έχει δώσει ιδιαίτερη σημασία στη σύνθεση των σελίδων του. Σε κάθε μία από αυτές υπάρχει αρμονία, ισορροπία και αρκετά ικανοποιητική αισθητική, παρά την έντονη αναμοιογένεια του εκτιθέμενου υλικού. Επί πλέον, καμία σελίδα δεν δείχνει πολύ φορτωμένη, καμία δεν φαίνεται ιδιαίτερα άδεια...

Gorgone
o
Medusa

Ο Οδυσσεύς θα ήθελε να ακούσει και άλλες προσωπικότητες από αυτούς που πλησίαζαν, όταν ακούστηκε η κραυγή της Γοργόνας, τρομακτική σαν μια τραυματισμένη ετοιμαθάνατης λεοπαρδαλής. Τότε, τρομαγμένος, έσπευσε έξω από τη σπηλιά και έτρεξε με τους συντρόφους του προς την ακτή. Έρριξαν ξανά το πλοίο στη θάλασσα και απομακρύνθηκαν, πρώτα με κουπιά και ύστερα με πανιά, σπρωγμένοι από "...ούριο άνεμο..."

I.P.
Grecia

...Πουθενά στη συλλογή δεν υπάρχουν φάκελοι ημέρας κυκλοφορίας, με διακοσμήσεις και ζωγραφιές. Όλοι οι φάκελοι που φέρουν αναμνηστικές σφραγίδες έχουν μπει σε “παράθυρο”, ώστε ούτε πολύτιμο χώρο να πιάνουν με το ακαλαίσθητο λευκό τους, ούτε να διακρίνεται η εικονογράφησή τους, αν είναι εικονογραφημένοι.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Η Ιλιάδα

Ο Έκτορας φορά την πανοπλία του

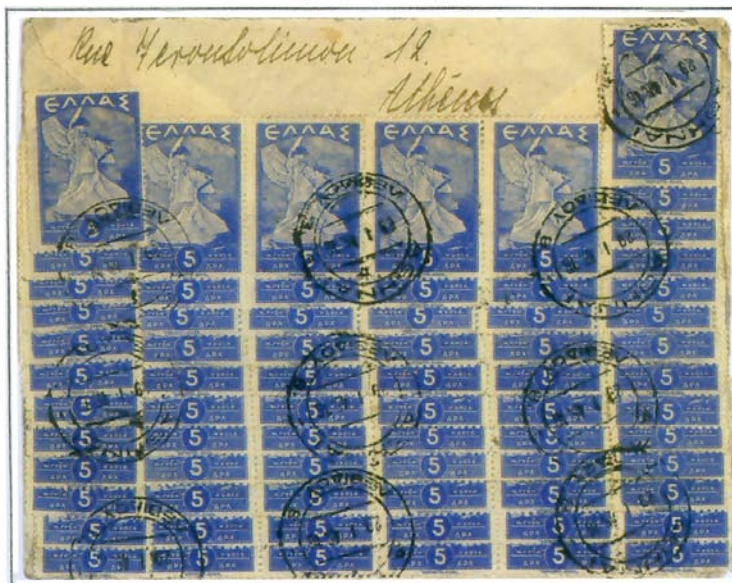
Η Οδύσσεια

Ο σκύλος Άργος αναγνωρίζει τον Οδυσσεά

Όμως, όλη αυτή η ιστορία βρίσκεται μεταξύ μύθου και πραγματικότητας. Αυτό που είναι σημαντικό, πέρα από τις υποθέσεις και τις διαφωνίες για την πραγματική πατρότητα της Ιλιάδας και της Οδύσσειας, το βέβαιο είναι ότι η φήμη και η δόξα του Ομήρου είναι αδιάρρηκτα συνδεδεμένη με αυτά τα δύο έπη, ίσως πιο πολύ στο δεύτερο από το πρώτο!

Η αποθέωση και η δόξα του Ομήρου

Αεροπορική
επιστολή από
Αθήνα προς
Βασιλεία
της 29.1.46

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 25 Απριλίου 2007 κυκλοφόρησε μία νέα Αναμνηστική Σειρά Γραμματοσήμων με τίτλο “ΕΠΕΤΕΙΟΙ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ”, σε φύλλα των 25 τεμαχίων σε 250.000 πλήρεις σειρές και στις κλάσεις € 0.02 - 0.10 - 0.20 - 0.52 - 0.65 - 0.85 - 1.00 - 2.27 - 3.00. Κυκλοφόρησαν επίσης 30.000 διπλοί ΦΠΗΚ προς € 11.50, 2500 Τυποποιημένες Σειρές Γραμματοσήμων προς € 11.90, 2.500 Απλά Λευκώματα Γραμματοσήμων Σειράς προς € 27.50 και 3.000 σετ Κάρτες Μάξιμουμ PREPAID προς € 13.60 (πακέτο των εννέα καρτών).

Ως συμπλήρωμα της παραπάνω σειράς κυκλοφόρησε επίσης πολυτελές Λεύκωμα σε 2000 αντίτυπα που περιλαμβάνει τετράδα γραμματοσήμων του Ρήγα Φεραίου και διάφορα αναμνηστικά, προς € 39 έκαστο.

• Στις 25 Μαΐου 2007 κυκλοφόρησε νέα Αναμνηστική Σειρά Γραμματοσήμων με τίτλο “EUROPA 2007” (Προσκοπισμός), σε φύλλα των 8 διπλών γραμματοσήμων, στις κλάσεις € 0.65 και 3.15 και σε 400.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 40.000 αριθμημένα τευχίδια που περιλαμβάνουν δύο σειρές χωρίς κάθετη οδόντωση, 30.000 ΦΠΗΚ προς € 5.15 και 2.500 Απλά Λευκώματα Γραμματοσήμων Σειράς προς € 12.50.

• Στις 25 Μαΐου 2007 κυκλοφόρησε επίσης μία νέα Αναμνηστική Σειρά Γραμματοσήμων με τίτλο “ΖΩΔΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ”, σε φύλλα των 25 τεμαχίων, σε 250.000 πλήρεις σειρές και στις κλάσεις € 0.02 - 0.03 - 0.05 - 0.10 - 0.20 - 0.40 - 0.52 - 0.65 - 0.85 - 1.00 - 2.27 - 2.80. Ταυτόχρονα κυκλοφόρησαν 30.000 τριπλοί ΦΠΗΚ προς € 12,50, 2500 Τυποποιημένες Σειρές Γραμματοσήμων προς € 12.50, 2.500 Απλά Λευκώματα Γραμματοσήμων Σειράς προς € 27.50, και 12 X 3000 τεμάχια Κάρτες Μάξιμουμ PREPAID προς € 1.50 η κάθε μία.

ΚΥΠΡΟΥ:

• Στις 3 Μαΐου κυκλοφόρησε η αναμνηστική σειρά γραμματοσήμων “50 χρόνια από την Υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης”, η οποία αποτελείται από ένα γραμματόσημο αξίας 30 σεντ.

• Την ίδια ημερομηνία κυκλοφόρησε η σειρά “Ευρώπη 2007”, με θέμα “100χρονα του Προσκοπισμού”, κοινό για όλες τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης Ταχυδρομείων (POSTEUROP). Η σειρά αυτή αποτελείται από 2 γραμματόσημα, με αναγλυφοτυπία και θερμοτυπία, αξίας 30 και 40 σεντ το καθένα και ένα τευχίδιο με 4 σειρές γραμματοσήμων αξίας £2.80

• Στις 14/06/2007 κυκλοφόρησε νέα Αναμνηστική Σειρά δύο Γραμματοσήμων με τίτλο “50 Χρόνια Κοινωνικές Ασφαλίσεις”, σε φύλλα των 16, ενωμένα (se-tenant), δηλαδή, κάθε φύλλο περιλαμβάνει 8 σειρές. Η σειρά στοιχίζει 80 σεντ (40 + 40) και οι ΦΠΗΚ £ 1.

β) ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

- Στις 23/04/2007, με την ευκαιρία του Πανευρωπαϊκού Συνεδρίου της UNI στο Μέγαρο Μουσικής (23-25/04/07) χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα στο χώρο του Συνεδρίου.

- Στις 04 Μαΐου 2007 χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα από το Κεντρικό Φιλοτελικό Κατάστημα, με την ευκαιρία της επετείου των τριάντα πέντε χρόνων διπλωματικών σχέσεων Ελλάδας-Κίνας. Κυκλοφόρησαν επίσης Αναμνηστικοί Συλλεκτικοί Φάκελοι με ειδική παράσταση σχετική με το θέμα, προς € 2 έκαστος.

- Στις 12/05/2007, στο πλαίσιο της 2ης Διεθνούς Έκθεσης Συλλεκτικών Ειδών που πραγματοποιήθηκε στη Λάρισα από 12 έως 13/05/2007 στη Δημοτική Πινακοθήκη της πόλης, χρησιμοποιήθηκε εκεί Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα

- Με την ευκαιρία των εργασιών της Συνόδου της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας στην Αρχαία Ολυμπία, χρησιμοποιήθηκαν ή θα χρησιμοποιηθούν οι εξής σφραγίδες:

- α. Στις 8 Μαΐου 2007, ημέρα Τρίτη (11^ο Διεθνές Σεμινάριο Αθλητικών Συντακτών)

- β. Στις 2 Ιουνίου 2007, ημέρα Σάββατο (9η Διεθνής Σύνοδος για Διευθυντές Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών)

- γ. Στις 22 Ιουνίου 2007, ημέρα Παρασκευή (47η Διεθνής Σύνοδος για Νέους Μετέχοντες)

- δ. Στις 26 Ιουλίου 2007, ημέρα Πέμπτη (1η Διεθνής Σύνοδος Ολυμπιονικών)

- Στις 18/05/2007, στο προσωρινό ταχυδρομικό κατάστημα που λειτούργησε στο χώρο σχετικής έκθεσης που συνδιοργάνωσε ο ΕΛΤΑ με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων, στον εκθεσιακό χώρο του Μεγάλου Αρσεναλιού των Χανίων, χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα, με την ευκαιρία του εορτασμού της 66ης επετείου της Μάχης της Κρήτης. Κυκλοφόρησαν επίσης 2500 Ειδικά Αναμνηστικά Τρίφυλλα Λευκώματα με φύλλο προσωπικού γραμματοσήμου και 15 σχετικές παραστάσεις προς € 18 έκαστο.

- Στις 23/05/2007 χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα από το Κεντρικό Φιλοτελικό Κατάστημα, με την ευκαιρία του Τελικού Κυπέλλου Πρωταθλητριών Ομάδων Ευρώπης που πραγματοποιήθηκε την ίδια ημέρα στην Αθήνα.

- Στις 26/05/2007 χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα από το Κεντρικό Ταχ. Κατάστημα Λίμνης Ευβοίας και το Κεντρικό Φιλοτελικό Κατάστημα Αθηνών, με την ευκαιρία της Έκθεσης “Ταχυδρομεία-Τηλεγραφεία/ Οι Επικοινωνίες στο Δήμο Αιγαίων κατά το 19ο αιώνα”.

- Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων του Φεστιβάλ Επιδαύρου, τον μήνα Ιούνιο στις 29 και 30 Ιουνίου 2007, τον μήνα Ιούλιο στις 14, 20, 21, 27 και 28/07/2007 και τον μήνα Αύγουστο στις 3, 4, 10, 11, 17, 18, 24 και 25/08/2007 θα χρησιμοποιηθεί Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα από το Ταχυδρομικό Κατάστημα του Φεστιβάλ.

ΚΥΠΡΟΥ

- Από 30 Μαρτίου έως 1^η Απριλίου 2007, επ’ ευκαιρία της 1^{ης} Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης “COLLECTA” που έλαβε χώρα στη Λουμπλιάνα της Σλοβενίας.

- Από 30 Απριλίου έως 14 Μαΐου 2007, με την ευκαιρία της 32^{ης} ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ (11-20/5/2007).

- Από 3 έως 5 Μαΐου 2007, με την ευκαιρία της Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης “ESSEN 2007” που διεξήχθη στην ομώνυμη γερμανική πόλη.

γ) ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ:

ΚΥΠΡΟΥ

- Από 27 έως 28 Μαετίου 2007, με την ευκαιρία των “ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΜΕΡΑΣ ΘΕΑΤΡΟΥ” (27 Μαρτίου 2007)
- Από 20 έως 23 Απριλίου 2007, με την ευκαιρία των “50 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟΠ ΠΑΛΑΙΧΩΡΙΟΥ”.
- Από 11 έως 20 Μαΐου 2007, με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που διοργανώνονται για την “ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ”.
- Από 30 Απριλίου έως 14 Μαΐου 2007, με την ευκαιρία της “32^α ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ” (11-20/5/2007).
- Από 16 έως 22 Μαΐου 2007, με την ευκαιρία της “ΓΙΟΡΤΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ”.
- Από 24 έως 15 Μαΐου 2007, με την ευκαιρία της “ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΑΙΜΙΑΣ”.

Έξω, οι φιλοτελιστές τιμώνται...

Μετά τις γνωστές εκδόσεις του Λιχτενστάιν για τους Εμίλιο Ντιένα, Τεοντόρ Στάινγουι και Αντρέ ντε Κοκ, του Βελγίου για τον Αββά ντε Τρουαγιέ και πιο πρόσφατα ενός ακόμη (υπάρχουν και αρκετά άλλα παραδείγματα από άλλες χώρες), η Ιταλία τίμησε εφέτος ένα μεγάλο φιλοτελιστή της, τον Ένιο Τζιούνκι (Ennio Giunchi), με την εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα του Σαν Μαρίνο. Το ίδιο έπραξε λίγο νωρίτερα και η Πολωνία, εκδίδοντας μία σφραγίδα που απεικονίζει τον Πολωνό Γιαν Βιτκόβσκι (Jan Witkowski). Τόσο ο Giunchi όσο και ο Witkowski υπήρξαν σπουδαίοι και πολυβραβευμένοι συλλέκτες, με πυκνή και σοβαρή συγγραφική φιλοτελική δραστηριότητα, αλλά και ικανότατοι φιλοτελικοί παράγοντες των χωρών τους.

Η εικονογράφηση της σφραγίδας προς τιμήν του Giunchi, εκτός από την προσωπογραφία του, περιλαμβάνει σχέδιο τμήματος καραβέλας και το κεφάλι του Χριστόφορου Κολόμβου, θέλοντας να υπενθυμίσει την περίφημη θεματική συλλογή του τιμωμένου *Η μεγάλη περιπέτεια του Χριστόφορου Κολόμβου*, με την οποία πήρε το πρώτο του χρυσό μετάλλιο στην παγκόσμια έκθεση POLSKA '73, στο Poznan.

Με λίγα λόγια, ο Giunchi τιμήθηκε με την έκδοση ειδικής αναμνηστικής σφραγίδας, κατά κύριο λόγο σαν θεματικός φιλοτελιστής.

Έξω, ο σοβαρός φιλοτελισμός και οι διαπρεπείς φιλοτελιστές τιμώνται, τόσο από το φιλοτελικό κόσμο, όσο και από τα ταχυδρομεία. Είτε είναι συλλέκτες Μεγάλων Κεφαλών, είτε απλά θεματικοί...